

II.

(Nezakonodavni akti)

UREDDE

UREDBA KOMISIJE (EU) br. 139/2014

od 12. veljače 2014.

o utvrđivanju zahtjeva i upravnih postupaka u vezi s aerodromima u skladu s Uredbom (EZ) br. 216/2008 Europskog parlamenta i Vijeća

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKA KOMISIJA,

(3) Od Komisije se zahtijeva da do 31. prosinca 2013. donese potrebna provedbena pravila za utvrđivanje uvjeta za projektiranje i siguran rad aerodroma iz članka 8.a stavka 5.

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu (EZ) br. 216/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. veljače 2008. o zajedničkim pravilima u području civilnog zrakoplovstva i osnivanju Europske agencije za sigurnost zračnog prometa i stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 91/670/EEZ, Uredbe (EZ) br. 1592/2002 i Direktive 2004/36/EZ⁽¹⁾, kako je zadnje izmijenjena Uredbom (EZ) br. 1108/2009 Europskog parlamenta i Vijeća⁽²⁾, a posebno njezin članak 8.a stavak 5.,

budući da:

(1) Cilj je Uredbe (EZ) br. 216/2008 uspostaviti i održati visoku ujednačenu razinu sigurnosti civilnog zrakoplovstva u Europi.

(2) Provedbom Uredbe (EZ) br. 216/2008 zahtijeva se uspostava detaljnih provedbenih pravila, osobito u pogledu sigurnosnih propisa za aerodrome, radi održavanja visoke razine sigurnosti civilnog zrakoplovstva u Uniji uz istodobno praćenje cilja u pogledu sveukupnog poboljšanja sigurnosti aerodroma.

(4) Za osiguravanje neometanog prijelaza i visoke razine sigurnosti civilnog zrakoplovstva u Uniji, provedbena pravila moraju odražavati najnovija dostignuća i najbolje prakse u području aerodroma; uzeti u obzir primjenjive standarde i preporučene prakse Organizacije međunarodnog civilnog zrakoplovstva (dalje u tekstu „ICAO“) poštujući pri tom odgovarajuću klasifikaciju ICAO-a u okviru sustava pravila; iskustva u radu aerodroma u cijelom svijetu te znanstveni i tehnički napredak u području aerodroma; biti razmjerna veličini, prometu, kategoriji i složenosti aerodroma te vrsti i opsegom operacija koje se na njemu odvijaju; omogućiti potrebnu fleksibilnost za prilagođenu sukladnost; rješiti slučajevi u vezi s infrastrukturom aerodroma koja je izgrađena prije stupanja na snagu ove Uredbe u skladu s različitim zahtjevima sadržanim u nacionalnim zakonodavstvima država članica.

(5) Potrebno je osigurati dosta vremena za aerodrome i uprave država članica da se prilagode novom zakonodavnom okviru i potvrde daljnju valjanost svjedodžbi izdanih prije stupanja na snagu ove Uredbe.

(6) Za osiguravanje ujednačenosti s obzirom na primjenu zajedničkih zahtjeva, bitno je da nadležna tijela i, po potrebi, Agencija pri ocjenjivanju sukladnosti s tim zahtjevima primjenjuju zajedničke standarde; Agencija

⁽¹⁾ SL L 79, 13.3.2008., str. 1.⁽²⁾ SL L 309, 24.11.2009., str. 51.

mora izraditi prihvatljive načine udovoljavanja i upute za uporabu kako bi olakšala potrebnu regulatornu ujednačenost. Zajedničkim zahtjevima moraju se riješiti identični postupci među nadležnim tijelima na različitim područjima zrakoplovstva. Međutim njima ne bi trebalo spriječiti primjenu neznatno različitih postupaka ako i gdje je potrebna i korisna, na primjer u slučaju odvojenih subjekata za nadzor nad aerodromima i operacijama zrakoplova. Različitim načinima tehničke usklađenosti ne bi se trebalo mijenjati cilj tih zahtjeva u vezi sa sigurnošću.

- (7) U vezi s upravljanjem preprekama u okolini aerodroma i drugim aktivnostima izvan granice aerodroma svaka država članica može imenovati različita tijela i druge subjekte zadužene za praćenje, procjenu i ublažavanje rizika. Cilj ove Uredbe nije promjeniti sadašnju raspodjelu zadaća unutar države članice. Međutim unutar svake države članice treba osigurati cjelovitu organizaciju nadležnosti u vezi sa zaštitom okoline aerodroma te praćenjem i ublažavanjem rizika zbog ljudske aktivnosti. Tijelima zaduženim za zaštitu okoline aerodroma treba osigurati odgovarajuću nadležnost kako bi ispunili svoje obveze.
- (8) Na aerodromu se moraju pružati određene usluge iz pododjeljka B Priloga IV. (Part ADR.OPS). Moguće je da u nekim slučajevima te usluge ne pruža izravno operator aerodroma, nego druga organizacija ili državni subjekt ili njihova kombinacija. U takvim slučajevima operator aerodroma odgovoran za rad aerodroma mora imati uspostavljene dogovore i veze s tim organizacijama ili subjektima kako bi osigurao pružanje usluga u skladu sa zahtjevima navedenima u Prilogu IV. Ako su takvi dogовори ili veze uspostavljeni, smatra se da je operator aerodroma ispunio svoju obvezu, i ne podrazumijeva se da je izravno nadležan ili odgovoran za neusklađenosti drugoga subjekta uključenog u dogovor pod uvjetom da je ispunio sve primjenjive zahtjeve i obveze utvrđene ovom Uredbom koji se odnose na njegovu odgovornost u okviru dogovora.
- (9) Uredbom (EZ) br. 216/2008 obuhvaćaju se samo svjedodžbe aerodroma koje izdaju nadležna tijela ako se odnose na sigurnosne aspekte. Stoga svi drugi aspekti u postojećim nacionalnim svjedodžbama za aerodrome, ako se ne odnose na sigurnost, ostaju nepromijenjeni.
- (10) Mjere predviđene ovom Uredbom temelje se na mišljenju koje je izdala Europska agencija za sigurnost zračnog prometa u skladu s člankom 17. stavkom 2. točkom(b) i člankom 19. stavkom 1. Uredbe (EZ) br. 216/2008.
- (11) Mjere predviđene ovom Uredbom u skladu su s mišljenjem Odbora uspostavljenog člankom 65. Uredbe (EZ) br. 216/2008,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

Članak 1.

Predmet i područje primjene

- 1. Ovom Uredbom utvrđuju se detaljna pravila o:
  - (a) uvjetima za utvrđivanje osnovnih uvjeta za izdavanje svjedodžbe za određeni aerodrom i izvješćivanje podnositelja zahtjeva o tome kako je utvrđeno u Prilogu II. i Prilogu III.;
  - (b) uvjetima za izdavanje, održavanje, izmjene, ograničavanje, privremeno ili trajno oduzimanje svjedodžbi aerodroma, svjedodžbi za organizacije odgovorne za rad aerodroma, uključujući operativna ograničenja povezana s posebnom konstrukcijom aerodroma kako je utvrđeno u Prilogu II. i Prilogu III.;
  - (c) uvjetima za rad aerodroma u skladu s bitnim zahtjevima iz Priloga V.a i, prema potrebi, iz Priloga V.b Uredbi (EZ) br. 216/2008 kako je utvrđeno u Prilogu IV.;
  - (d) odgovornostima imatelja svjedodžbi kako je utvrđeno u Prilogu III.;
  - (e) uvjetima za prihvatanje i pretvorbu postojećih svjedodžbi aerodroma koje izdaju države članice;
  - (f) uvjetima za odluku da se ne dopuste izuzeća iz članka 4. stavka 3.b Uredbe (EZ) br. 216/2008, uključujući mjerila za aerodrome na kojima se obavlja prijevoz tereta, obavješćivanje o izuzetim aerodromima i pregled odobrenih izuzeća;
  - (g) uvjetima pod kojima su operacije zabranjene, ograničene ili koje podliježu određenim uvjetima u interesu sigurnosti kako je utvrđeno u Prilogu III.;
  - (h) određenim uvjetima i postupcima u vezi s izjavom pružatelja usluga upravljanja postupcima na stajanci i nadzora nad njima iz stavka 2. točke (e) članka 8.a Uredbe (EZ) br. 216/2008 kako je utvrđeno u Prilogu II. i Prilogu III.;
- 2. Nadležna tijela uključena u izdavanje svjedodžbe i nadzor nad aerodromima, operatorima aerodroma i pružateljima usluga upravljanja postupcima na stajanci moraju ispunjavati zahtjeve utvrđene u Prilogu II.
- 3. Operatori aerodroma i pružatelji usluga upravljanja postupcima na stajanci moraju ispunjavati zahtjeve utvrđene u Prilogu III.

4. Operatori aerodroma moraju ispunjavati zahtjeve utvrđene u Prilogu IV.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe, primjenjuju se sljedeće definicije:

- (1) „aerodrom” znači određeno područje (uključujući sve zgrade, instalacije i opremu) na zemlji ili na vodi na nepokretnoj strukturi, nepokretnoj strukturi uz obalu ili plutajućoj strukturi, namijenjeno u cijelosti ili djelomično za kretanje, slijetanje, uzljetanje i boravak zrakoplova;
- (2) „avion” znači zrakoplov teži od zraka, pokretan motorom, koji uzgon u letu dobiva poglavito zbog aerodinamičnih reakcija na površinama koje u određenim uvjetima leta ostaju nepokretnе;
- (3) „zrakoplov” znači naprava koja se održava u atmosferi zbog reakcija zraka, osim reakcija zraka u odnosu na Zemljinu površinu;
- (4) „stajanka” znači određeno područje namijenjeno za smještaj zrakoplova u svrhu ukrcaja i iskrcaja putnika, pošte ili tereta, za punjenje goriva, parkiranje ili održavanje;
- (5) „usluga upravljanja postupcima na stajanci” znači usluga upravljanja aktivnostima i kretanjem zrakoplova i vozila na stajanci;
- (6) „audit” znači sustavan, nezavisan i dokumentiran postupak dobivanja dokaza o nadzoru te njihova objektivna procjena, kako bi se utvrdilo u kojoj mjeri su ispunjeni zahtjevi;
- (7) „uvjeti za izdavanje svjedodžbe” znači tehnički standardi koje donosi Agencija, u kojima se navode načini za dokazivanje usklađenosti s Uredbom (EZ) br. 216/2008 i njezinim provedbenim pravilima, kojima se organizacija može koristiti za potrebe izdavanja svjedodžbe;
- (8) „nadležno tijelo” znači tijelo imenovano u svakoj državi članici s potrebnim ovlastima i nadležnostima za izdavanje svjedodžbe i nadzor nad aerodromima te i osoblje i organizacije koji su uključeni u te djelatnosti;
- (9) „stalni nadzor” znači poslovi koje nadležno tijelo u svakom trenutku obavlja za potrebe provedbe programa nadzora u svrhu provjere jesu li uvjeti pod kojima je svjedodžba bila izdana ispunjeni u razdoblju valjanosti svjedodžbe;

(10) „dokument o prihvaćanju odstupanja i poduzetim mjerama” (DAAD) znači dokument koji izdaje nadležno tijelo s dokazima kojima se obrazlaže prihvaćanje odstupanja od uvjeta za izdavanje svjedodžbe koje je izdala Agencija;

(11) „pregled” znači neovisno procjenjivanje s opažanjem i rasuđivanjem koje po potrebi prati mjerjenje, ispitivanje ili kontroliranje radi provjere sukladnosti s primjenjivim zahtjevima;

(12) „kretanje” znači uzljetanje ili slijetanje;

(13) „prepreka” znači svi nepokretni (privremeni ili stalni) i pokretni objekti ili njihovi dijelovi koji:

- su smješteni na površini namijenjenoj za kretanje zrakoplova po tlu ili

- nadvisuju definiranu površinu namijenjenu za zaštitu zrakoplova u letu ili

- se nalaze izvan tih definiranih površina a koji su ocijenjeni kao opasni za zračnu plovidbu;

(14) „površina ograničenja prepreka” znači površina kojom su definirane granice do kojih objekti mogu prodirati u zračni prostor;

(15) „površina zaštite prepreka” znači površina namijenjena sustavu za pokazivanje kuta vizualnog prilaženja u kojoj predmeti ili produžeci postojećih predmeta nisu dopušteni osim ako je prema mišljenju odgovarajućeg nadležnog tijela novi dio ili produžetak zaštićen postojećim nepomičnim objektom;

Članak 3.

Nadzor nad aerodromima

1. Države članice moraju imenovati jednog ili više subjekata kao nadležno tijelo/nadležna tijela unutar odgovarajuće države članice s potrebnim ovlastima i nadležnostima za izdavanje svjedodžbe i nadzor nad aerodromima te i osoblje i organizacije koji su uključeni u te djelatnosti.

2. Nadležno tijelo neovisno je od operatora aerodroma i pružatelja usluga upravljanja postupcima na stajanci. Ta se neovisnost postiže razdvajanjem među nadležnim tijelom i tim operatorima aerodroma te pružateljima usluga upravljanja postupcima na stajanci, najmanje na funkcionalnoj razini. Države članice osiguravaju da nadležna tijela svoje ovlasti izvršavaju nepristrano i transparentno.

3. Ako država članica imenuje najmanje dva subjekta kao nadležno tijelo, potrebno je ispuniti sljedeće uvjete:

- (a) svako nadležno tijelo odgovorno je za posebno određene zadaće i utvrđeno zemljopisno područje; i
- (b) koordinacija se uspostavlja među tim tijelima kako bi se osigurao učinkovit nadzor nad svim aerodromima i operatorima aerodroma te pružateljima usluga upravljanja postupcima na stajanci.

4. Države članice osiguravaju da nadležno tijelo ima (nadležna tijela imaju) potrebne sposobnosti i resurse za ispunjavanje svojih zahtjeva na temelju ove Uredbe.

5. Države članice osiguravaju da osoblje nadležnog tijela ne obavlja aktivnosti nadzora kada postoji dokaz da bi to moglo izravno ili neizravno rezultirati sukobom interesa, posebno ako je u pitanju obiteljski ili finansijski interes.

6. Osoblje koje nadležno tijelo ovlasti za provođenje postupka izdavanja svjedodžbe i/ili nadzora, ovlašćuje se za obavljanje najmanje sljedećih zadaća:

- (a) pregled dokumentacije, podataka, postupaka i svih drugih materijala relevantnih za provođenje postupka izdavanja svjedodžbe i/ili nadzora;
- (b) uzimanje preslika ili izvadaka iz takve dokumentacije, podataka, postupaka i drugog materijala;
- (c) traženje usmenog obrazloženja na licu mjesta;
- (d) ulazak na aerodrome, u odgovarajuće prostore, operativne površine ili druga odgovarajuća područja ili prijevozna sredstva;
- (e) obavljanje audita, istraga, ispitivanja, vježbi, procjena, pregleda;
- (f) poduzimanje ili pokretanje mjera za osiguranje provedbe, prema potrebi.

7. Zadaće iz stavka 6. provode se u skladu s nacionalnim zakonodavstvom država članica.

Članak 4.

Informacije Europskoj agenciji za sigurnost zračnog prometa

U roku od tri mjeseca nakon stupanja na snagu ove Uredbe države članice moraju izvijestiti Europsku agenciju za sigurnost zračnog prometa („Agencija”) o nazivima, lokacijama, ICAO kodovima aerodroma i nazivima operatora aerodroma kao i o broju putnika i kretanjima tereta na aerodromima na koje se primjenjuju odredbe Uredbe (EZ) br. 216/2008 i ove Uredbe.

Članak 5.

Izuzeća

1. Države članice moraju izvijestiti Agenciju o odluci da odobre izuzeće u skladu s člankom 4. stavkom 3.b Uredbe (EZ) br. 216/2008 u roku od jednog mjeseca od donošenja odluke. Informacije proslijedene Agenciji uključuju popis dotičnih aerodroma, naziv operatora aerodroma, broj putnika i kretanja tereta na aerodromu za odgovarajuću godinu.

2. Države članica jednom godišnje mora provjeriti podatke o prometu izuzetog aerodroma. Ako su podaci o prometu u posljedne tri uzastopne godine za takav aerodrom premašili podatke navedene u članku 4. stavku 3.b Uredbe (EZ) br. 216/2008, države članice izyešćuju Agenciju i opozivaju izuzeće.

3. Komisija može u svakome trenutku odlučiti da ne odobri izuzeće u sljedećim slučajevima:

- (a) opći ciljevi u vezi za sigurnošću Uredbe (EZ) br. 216/2008 nisu ispunjeni;
- (b) odgovarajući podaci o putnicima i teretu premašili su podatke posljedne tri uzastopne godine;
- (c) ako izuzeće nije u skladu s odgovarajućim zakonodavstvom EU-a.

4. Ako je Komisija odlučila da izuzeće nije dopušteno, dotična država članica opoziva izuzeće.

Članak 6.

Pretvorba svjedodžbi

1. Svjedodžbe koje je nadležno tijelo izdalo prije 31. prosinca 2014. na temelju nacionalnih zakonodavstava ostaju valjane sve dok nisu izdane u skladu s ovim člankom odnosno najkasnije do 31. prosinca 2017.

2. Prije završetka razdoblja navedenog u stavku 1., nadležno tijelo izdaje svjedodžbe za aerodrome i operatore dotičnih aerodroma ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

- (a) osnovni uvjeti za izdavanje svjedodžbe za određeni aerodrom iz Priloga II. određeni su primjenom uvjeta za izdavanje svjedodžbe koje je izdala Agencija, uključujući sve slučajeve jednakе razine sigurnosti i posebne uvjete koji su utvrđeni i dokumentirani;
- (b) imatelj svjedodžbe dokazao je sukladnost s uvjetima za izdavanje svjedodžbe koji se razlikuju od nacionalnih zahtjeva na temelju kojih je izdana postojeća svjedodžba;

(c) imatelj svjedodžbe dokazao je sukladnost sa zahtjevima iz Uredbe (EZ) br. 216/2008 i njenim provedbenim pravilima koji se primjenjuju na njegovu organizaciju i rad, a koji se razlikuju od nacionalnih zahtjeva na temelju kojih je izdana postojeća svjedodžba.

3. Iznimno od odredaba stavka 2. točke (b) nadležno tijelo može donijeti iznimku s obzirom na dokazivanje sukladnosti ako smatra da se dokazivanjem stvara prekomjeran ili nerazmjeran napor.

4. Dokumentaciju u vezi s postupkom pretvorbe svjedodžbi nadležno tijelo mora čuvati najmanje pet godina

Članak 7.

Odstupanja od uvjeta za izdavanje svjedodžbe

1. Ako su ispunjeni sljedeći uvjeti, nadležno tijelo može do 31. prosinca 2024. prihvati zahtjeve za izdavanje svjedodžbe koja uključuje odstupanja od uvjeta za izdavanje svjedodžbe koje je izdala Agencija:

(a) odstupanja nisu okvalificirana kao slučaj jednake razine sigurnosti iz ADR.AR.C.020, ni kao slučaj posebnog uvjeta iz ADR.AR.C.025 Priloga II. ovoj Uredbi;

(b) odstupanja su postojala prije stupanja na snagu ove Uredbe;

(c) odstupanja su u skladu s bitnim zahtjevima Priloga V.a Uredbi (EZ) br. 216/2008 i dopunjaju se, prema potrebi, mjerama ublažavanja i korektivnim mjerama;

(d) dovršena je dodatna procjena sigurnosti za svako odstupanje.

2. Nadležno tijelo sjedinjuje dokaze koji pomažu u ispunjanju uvjeta iz stavka 1. u dokumentu o prihvaćanju odstupanja i poduzetim mjerama (DAAD). DAAD se prilaže svjedodžbi. Nadležno tijelo utvrđuje razdoblje valjanosti DAAD-a.

3. Operator aerodroma i nadležno tijelo provjeravaju da se uvjeti iz stavka 1. nastavljaju ispunjavati. Ako to nije slučaj, DAAD se izmjenjuje, obustavlja ili povlači.

Članak 8.

Zaštita okolice aerodroma

1. Države članice moraju osigurati provedbu savjetovanja u vezi s utjecajem koji na sigurnost imaju konstrukcije koje se trebaju izgraditi unutar površina ograničenja prepreka i zaštitnih površina te ostalih površina povezanih s aerodromom.

2. Države članice moraju osigurati provedbu savjetovanja u vezi s utjecajem koji na sigurnost imaju konstrukcije koje se trebaju izgraditi izvan površina ograničenja prepreka i zaštitnih površina te ostalih površina povezanih s aerodromom, a koje premašuju visinu koju su utvrdile države članice.

3. Države članice moraju osigurati koordinaciju zaštite aerodroma smještenih blizu nacionalnih granica s drugim državama članicama.

Članak 9.

Praćenje okolice aerodroma

Države članice moraju osigurati provedbu savjetovanja u vezi s ljudskom aktivnošću i uporabom zemljišta kao što su:

(a) svaki razvoj ili promjena uporabe zemljišta na području aerodroma;

(b) svaki razvoj koji može prouzročiti stvaranje turbulencija izazvanih preprekama koje bi mogle biti opasne za operacije zrakoplova;

(c) korištenje opasnih, zbumujućih i zavaravajućih svjetala;

(d) zaslijepljenost prouzročena korištenjem visoko reflektirajućih površina;

(e) stvaranje područja koja mogu potaknuti aktivnost divljih životinja štetnu za operacije zrakoplova;

(f) izvori nevidljivog zračenja ili prisutnost pokretnih ili neprekretnih objekata koji mogu ometati ili negativno utjecati na učinkovitost zrakoplovnih komunikacijskih, navigacijskih i nadzornih sustava.

Članak 10.

Upravljanje opasnošću od naleta životinja

1. Države članice moraju osigurati da se opasnosti od naleta životinja procjenjuju kroz:

(a) uspostavu nacionalnog postupka za bilježenje naleta životinja na zrakoplov i izvješćivanje o njima;

(b) prikupljanjem informacija od operatora aerodroma, osoblja aerodroma i ostalih izvora o prisutnosti životinja koje predstavljaju moguću opasnost za operacije zrakoplova i

(c) kontinuiranom procjenom opasnosti od naleta životinja koju provodi nadležno osoblje.

2. Države članice moraju osigurati da se izvješća o naletima životinja prikupljaju i proslijeduju ICAO-u kako bi bila uključena u bazu podataka informacijskog sustava ICAO o naletima ptica (IBIS).

Članak 11.

Stupanje na snagu i primjena

1. Ova Uredba stupa na snagu dvadesetoga dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.
2. Nadležna tijela uključena u postupak izdavanja svjedodžbe i nadzor nad aerodromima, operatorima aerodroma i pružateljima usluga upravljanja postupcima na stajanci moraju ispuniti zahtjeve utvrđene u Prilogu II. ovoj Uredbi prije 31. prosinca 2017.

3. Prilozi III. i IV. primjenjuju se na aerodrome sa svjedodžbom u skladu s člankom 6. od datuma izdavanja svjedodžbe.

4. Aerodromima čiji je postupak izdavanja svjedodžbe pokrenut prije 31. prosinca 2014., ali kojima svjedodžba nije izdana do tog datuma, svjedodžba se izdaje samo ako aerodromi ispunjavaju zahtjeve ove Uredbe.

5. Točka ADR.AR.C.050 i točka ADR.OR.B.060 priloga II. i III. ovoj Uredbi primjenjuju se od datuma stupanja na snagu provedbenih pravila u vezi s pružanjem usluga upravljanja postupcima na stajanci. Točka ADR.AR.A.015 Priloga II. i točka ADR.OR.A.015 Priloga III. primjenjuju se na pružatelje usluga upravljanja postupcima na stajanci od datuma stupanja na snagu provedbenih pravila u vezi s pružanjem usluga upravljanja postupcima na stajanci.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 12. veljače 2014.

Za Komisiju

Predsjednik

José Manuel BARROSO

PRILOG I.

Definicije izraza koji se koriste u prilozima II. do IV.

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

- (1) „prihvatljivi načini udovoljavanja (AMC)” znači neobvezujući standardi koje je Agencija prihvatila za opisivanje postupaka za uspostavu sukladnosti s Uredbom (EZ) br. 216/2008 i njezinim provedbenim pravilima;
- (2) „raspoloživa duljina za ubrzavanje i zaustavljanje (ASDA)” znači raspoloživa duljina za zalet plus duljina staze za zaustavljanje ako postoji;
- (3) „usluga aerodomske kontrole” znači usluga kontrole zračnog prometa (ATC) za aerodromski promet;
- (4) „oprema aerodroma” znači sva oprema, sredstva, pribor, softver ili dodatna oprema, koja se koristi ili se namjerava koristiti u izvođenju operacija zrakoplova na aerodromu;
- (5) „zrakoplovni podaci” znači zrakoplovne činjenice, koncepti ili upute predstavljeni u obliku primijerenom za komunikaciju, tumačenje ili obradu;
- (6) „usluga zrakoplovnog informiranja” znači služba uspostavljena na određenom području pokrivenosti odgovorna za davanje zrakoplovnih informacija i podataka potrebnih za sigurnu, redovitu i učinkovitu zračnu plovidbu;
- (7) „usluge u zračnoj plovidbi” znači usluge zračnog prometa; komunikacijske usluge, usluge plovidbe i nadzora, meteorološke usluge za zračnu plovidbu i usluge zrakoplovnog informiranja;
- (8) „operativne usluge u zračnom prometu” znači različite usluge davanja letnih informacija, usluge uzbunjivanja, savjetodavne usluge u zračnom prometu i usluge kontrole zračnog prometa (usluge oblasne, prilazne i aerodomske kontrole);
- (9) „usluga kontrole zračnog prometa (ATC)” znači usluga koja se pruža u svrhu:
  1. sprečavanja sudara:
    - između zrakoplova; i
    - između zrakoplova i prepreka na manevarskoj površini; i
  2. ubrzavanja i održavanja urednog toka zračnog prometa;
- (10) „parkirališno mjesto zrakoplova” znači utvrđeno područje na stajanci namijenjeno potrebama parkiranja zrakoplova;
- (11) „staza za vožnju do parkirališnog mjesta” znači dio stajanke označen kao staza za vožnju isključivo namijenjen za prilaz zrakoplova parkirališnim mjestima;
- (12) „alternativni načini udovoljavanja” su oni koji pružaju alternativu postojećim prihvatljivim načinima udovoljavanja ili oni kojima se predlažu novi načini za uspostavu sukladnosti s Uredbom (EZ) br. 216/2008 i njezinim provedbenim pravilima za koje Agencija nije donijela povezane prihvatljive načine udovoljavanja;
- (13) „usluga uzbunjivanja” znači usluga predviđena za obavlješčivanje odgovarajućih organizacija o zrakoplovu kojem je potrebna pomoć traženja i spašavanja te, prema potrebi, za pomaganje tim organizacijama;
- (14) „staza za vožnju na stajanci” znači dio sustava staza za vožnju na stajanci namijenjen osiguranju rute za vožnju po stajanci;
- (15) „čistina” znači određena pravokutna površina na kopnu ili vodi pod nadzorom nadležnog tijela, odabrana ili pripremljena kao prikladna površina iznad koje avion može izvesti dio svog početnog uspona do određene visine;

- (16) „opasna roba” znači predmeti ili tvari koji mogu predstavljati rizik za zdravlje, sigurnost, imovinu ili okoliš i koji se nalaze na popisu opasnih roba u Tehničkim instrukcijama ili su klasificirani u skladu s tim uputama;
- (17) „kvaliteta podataka” znači stupanj ili razina pouzdanosti da dobiveni podaci ispunjavaju zahtjeve korisnika u pogledu točnosti, rezolucije i cjelovitosti;
- (18) „objavljene duljine” znači:
- „raspoloživa duljina za zalet (TORA)”,
  - „raspoloživa duljina za uzljetanje (TODA)”,
  - „raspoloživa duljina za ubrzavanje i zaustavljanje (ASDA)”,
  - „raspoloživa duljina za slijetanje (LDA)”;
- (19) „usluga letnih informacija” znači usluga koja je predviđena za davanje savjeta i informacija korisnila za sigurno i učinkovito izvođenje letova;
- (20) „načela ljudskih čimbenika” znači načela koja se primjenjuju u zrakoplovnom projektiranju, postupku izdavanja svjedodžbe, obuci, operacijama i održavanju u cilju postizanja sigurnog međuodnosa čovjeka i drugih dijelova sustava, uzimajući u obzir aspekt ljudske izvedbe;
- (21) „ljudska izvedba” znači ljudske mogućnosti i ograničenja koja imaju utjecaj na sigurnost i učinkovitost zrakoplovnih operacija;
- (22) „instrumentalna uzletno-sletna staza” znači jedna od sljedećih vrsta uzletno-sletnih staza namijenjenih operacijama zrakoplova utemeljenim na instrumentalnom prilaženju:
1. „uzletno-sletna staza za neprecizno prilaženje”: instrumentalna uzletno-sletna staza opremljena vizualnim i nevizualnim sredstvima koja omogućavaju vođenje zrakoplova, najmanje po pravcu.
  2. „uzletno-sletna staza za precizno prilaženje kategorije I.”: instrumentalna uzletno-sletna staza opremljena nevizualnim i vizualnim sredstvima namijenjena za operacije s visinom odluke (DH) višom od 60 m (200 ft) i vidljivosti većom od 800 m ili vidljivosti uzduž uzletno-sletne staze (RVR) većom od 550 m.
  3. „uzletno-sletna staza za precizno prilaženje kategorije II.”: instrumentalna uzletno-sletna staza opremljena nevizualnim i vizualnim sredstvima namijenjena za operacije s visinom odluke (DH) nižom od 60 m (200 ft), ali ne nižom od 30 m (100 ft) i vidljivosti uzduž uzletno-sletne staze (RVR) većom od 300 m.
  4. „uzletno-sletna staza za precizno prilaženje kategorije III.”: instrumentalna uzletno-sletna staza opremljena nevizualnim i vizualnim sredstvima do i uzduž površine uzletno-sletne staze i:
    - A. namijenjena za operacije s visinom odluke (DH) nižom od 30 m (100 ft), ili bez visine odluke i vidljivosti uzduž uzletno-sletne staze (RVR) većom od 175 m ili
    - B. namijenjena za operacije s visinom odluke (DH) nižom od 15 m (50 ft), ili bez visine odluke i vidljivosti uzduž uzletno-sletne staze (RVR) manjom od 175 m ali ne manjom od 50 m ili
    - C. namijenjena za operacije bez visine odluke (DH) i ograničenja s obzirom na vidljivost uzduž uzletno-sletne staze (RVR);
- (23) „cjelovitost” znači stupanj cjelovitosti zrakoplovnog podatka koji jamči da zrakoplovni podatak i njegova vrijednost nisu izgubljeni ili izmijenjeni od trenutka njegova nastanka ili ovlaštene nadopune;
- (24) „raspoloživa duljina za slijetanje (LDA)” znači duljina uzletno-sletne staze koja je iskazana kao raspoloživa i prikladna za kretanje po tlu aviona u slijetanju;

- (25) „postupci pri smanjenoj vidljivosti” znači postupci koji se primjenjuju na aerodromu za osiguravanje sigurnih operacija tijekom prilaženja kategorije niže od standardne kategorije I., kategorije koja nije standardna kategorija II., prilaženja kategorije II. i III. i uzljetanja pri smanjenoj vidljivosti;
- (26) „uzljetanje pri smanjenoj vidljivosti (LVTO)” znači uzljetanje pri vidljivosti uzduž uzletno-sletne staze (RVR) manjoj od 400 m, ali ne manjom od 75 m;
- (27) „operacija kategorije niže od standardne kategorije I.” znači operacija instrumentalnog prilaženja i slijetanja kategorije I. uporabom visine odluke (DH) kategorije I. pri vidljivosti uzduž uzletno-sletne staze (RVR) manjoj od vidljivosti koja bi uobičajeno bila povezana s primjenjivom visinom odluke, ali ne manjom od 400 m;
- (28) „manevarska površina” znači dio aerodroma (osim stajanke) određen za uzljetanje, slijetanje i kretanje zrakoplova;
- (29) „meteorološke usluge” znači uređaji i usluge koje zrakoplovima osiguravaju meteorološke prognoze, izvještaje i opažanja, kao i sve druge meteorološke informacije i podatke koje države osiguravaju u svrhu korištenja u zrakoplovstvu;
- (30) „označivač” znači predmet postavljen iznad razine tla u cilju upozorenja na prepreku ili označavanja granice;
- (31) „oznaka” znači simbol ili skupina simbola izvedena na operativnoj površini s ciljem jasnog isticanja zrakoplovnih informacija;
- (32) „operativna površina” znači dio aerodroma određen za uzljetanje, slijetanje i vožnju zrakoplova koji se sastoji od manevarske površine i stajanke/stajanka;
- (33) „usluge u zračnoj plovidbi” znači uređaji i usluge koji zrakoplovima daju informacije o položaju i vremenu;
- (34) „neinstrumentalna uzletno-sletna staza” znači uzletno-sletna staza namijenjena za operaciju zrakoplova utemeljenu na postupcima vizualnog prilaženja;
- (35) „operacija kategorije koja nije standardna kategorija II.” znači operacija preciznog instrumentalnog prilaženja i slijetanja pomoću ILS-a ili MLS-a kada nisu na raspolaganju neki ili svi elementi sustava svjetala za precizno prilaženje kategorije II. i uz:
- visinu odluke (DH) nižu od 200 ft, ali ne nižu od 100 ft; i
  - vidljivost uzduž uzletno-sletne staze (RVR) ne manju od 350 m.
- (36) „ciklus planiranja nadzora” znači vremensko razdoblje u kojem se provjerava stalna sukladnost;
- (37) „brza izlazna staza za vožnju” znači staza za vožnju koja je pod oštrim kutom povezana s uzletno-sletnom stazom te projektirana na način da avionu koji slijće omogućuje skretanje pri brzinama većim od brzina koje se postižu na drugim izlaznim stazama za vožnju pri čemu se smanjuje vrijeme zauzimanja uzletno-sletne staze;
- (38) „uzletno-sletna staza” znači točno određena pravokutna površina na aerodromu na zemlji namijenjena za slijetanje i uzljetanje zrakoplova;
- (39) „vrsta uzletno-sletne staze” znači instrumentalna uzletno-sletna staza ili neinstrumentalna uzletno-sletna staza;
- (40) „vidljivost uzduž uzletno-sletne staze (RVR)” znači raspon u kojem pilot zrakoplova na središnjoj crti uzletno-sletne staze može vidjeti oznake površine uzletno-sletne staze ili svjetla koja ocrtavaju uzletno-sletnu stazu ili određuju njezinu središnju crtu;
- (41) „sustav upravljanja sigurnošću” znači sustavni pristup upravljanju sigurnošću uključujući potrebni organizacijski ustroj, odgovornosti, politike i postupke;
- (42) „staza za zaustavljanje” znači određena površina pravokutnog oblika na zemlji na kraju raspoloživog dijela uzletno-sletne staze namijenjena za zaustavljanje zrakoplova u slučaju odustajanja od uzljetanja;

-
- (43) „raspoloživa duljina za uzljetanje (TODA)” znači raspoloživa duljina za zalet plus duljina čistine ako postoji;
- (44) „raspoloživa duljina za zalet (TORA)” znači duljina uzletno-sletne staze koja je objavljena kao raspoloživa i prikladna za zalet aviona kod uzljetanja;
- (45) „staza za vožnju” znači određena površina na aerodromu na zemlji namijenjena za vožnju zrakoplova i međusobnom povezivanju drugih dijelova aerodroma, uključujući:
- stazu za vožnju do parkirališnog mjesta,
  - stazu za vožnju na stajanci,
  - brzu izlaznu stazu za vožnju;
- (46) „Tehničke instrukcije” znači zadnje važeće izdanje Tehničkih instrukcija za siguran prijevoz opasnih roba zrakom (Dokument 9284-AN/905), uključujući dopune i dodatke, koje je odobrila i objavila Organizacija međunarodnog civilnog zrakoplovstva;
- (47) „obvezni sadržaj svjedodžbe” znači sljedeće:
- ICAO indikator lokacije,
  - uvjeti za rad (VFR/IFR, dan/noć),
  - uzletno-sletna staza — objavljene duljine,
  - vrsta/vrste uzletno-sletne staze i prilaženja,
  - referentni kôd aerodroma,
  - opseg operacija zrakoplova s višim referentnim kodom aerodroma,
  - pružanje usluga upravljanja postupcima na stajanci (da/ne),
  - spasilačko-vatrogasna kategorija aerodroma;
- (48) „vizualna sredstva” znači pokazatelji i signalni uređaji, oznake, svjetla, znakovi i označivači ili njihove kombinacije.
-

PRILOG II.**Zahtjevi za tijela — Aerodromi (Part ADR.AR)****PODODJELJAK A — OPĆI ZAHTJEVI (ADR.AR.A)****ADR.AR.A.001 Područje primjene**

Ovim Prilogom utvrđuju se zahtjevi za nadležna tijela uključena u postupak izdavanja svjedodžbe i nadzor nad aerodromima, operatorima aerodroma i pružateljima usluga upravljanja postupcima na stajanci.

ADR.AR.A.005 Nadležno tijelo

Nadležno tijelo koje imenuje država članica u kojoj se aerodrom nalazi odgovorno je za:

- (a) izdavanje svjedodžbe i nadzor nad aerodromima i operatorima aerodroma;
- (b) nadzor nad pružateljima usluga upravljanja postupcima na stajanci.

ADR.AR.A.010 Dokumentacija za nadzor

- (a) Nadležno tijelo osigurava odgovarajućem osoblju sve relevantne zakonodavne akte, standarde, pravila, tehničke publikacije i povezane dokumente kako bi im se omogućilo obavljanje njihovih zadaća i izvršavanje njihovih odgovornosti.
- (b) Nadležno tijelo stavlja na raspolaganje operatorima aerodroma i drugim zainteresiranim stranama zakonodavne akte, pravila, tehničke publikacije i povezane dokumente kako bi se olakšala njihova sukladnost s primjenjivim zahtjevima.

ADR.AR.A.015 Načini udovoljavanja

- (a) Agencija izrađuje prihvatljive načine udovoljavanja (AMC) koji se mogu koristiti za utvrđivanje sukladnosti s Uredbom (EZ) br. 216/2008 i njezinim provedbenim pravilima. Ako su ispunjeni prihvatljivi načini udovoljavanja, ispunjeni su i povezani zahtjevi provedbenih pravila.
- (b) Za utvrđivanje sukladnosti s provedbenim pravilima mogu se koristiti alternativni načini udovoljavanja.
- (c) Nadležno tijelo uspostavlja sustav kako bi dosljedno procijenilo omogućuju li alternativni načini udovoljavanja koje koristi ono samo, operatori aerodroma ili pružatelji usluga upravljanja postupcima na stajanci koji su pod njegovim nadzorom, za usklađivanje s Uredbom (EZ) br. 216/2008 i njezinim provedbenim pravilima.
- (d) Nadležno tijelo procjenjuje sve alternativne načine udovoljavanja koje predloži operator aerodroma ili pružatelj usluga upravljanja postupcima na stajanci u skladu s ADR.AR.A.015, analiziranjem predočene dokumentacije i, ako se to smatra potrebnim, provođenjem pregleda operatora aerodroma, aerodroma ili pružatelja usluga upravljanja postupcima na stajanci.

Ako nadležno tijelo utvrdi da su alternativni načini udovoljavanja koje predloži operator aerodroma ili pružatelj usluga upravljanja postupcima na stajanci u skladu s provedbenim pravilima, bez odgode:

- (1) obavješće podnositelja zahtjeva da se alternativni načini udovoljavanja mogu provesti i, prema potrebi, u skladu s tim mijenja svjedodžbu ili odobrenje podnositelja zahtjeva;
- (2) obavješće Agenciju o njihovom sadržaju, uključujući preslike relevantne dokumentacije;
- (3) obavješće druge države članice o prihvaćenim alternativnim načinima udovoljavanja; i
- (4) prema potrebi, obavješće druge aerodrome sa svjedodžbom koji se nalaze u državi članici nadležnog tijela.

- (e) Ako samo nadležno tijelo koristi alternativne načine udovoljavanja za postizanje sukladnosti s Uredbom (EZ) br. 216/2008 i njezinim provedbenim pravilima, ono:

- (1) ih stavlja na raspolaganje operatorima aerodroma i pružateljima usluga upravljanja postupcima na stajanci koji su pod njezinim nadzorom; i
- (2) bez odgode obavješćuje Agenciju.

Nadležno tijelo dostavlja Agenciji potpuni opis alternativnih načina udovoljavanja, uključujući sve izmjene postupaka koje mogu biti relevantne, kao i procjenu kojom se dokazuje da su ispunjeni zahtjevi provedbenih pravila.

ADR.AR.A.025 Obavješćivanje Agencije

- (a) Nadležno tijelo bez odgode obavješćuje Agenciju u slučaju svih značajnih problema u vezi s provedbom Uredbe (EZ) br. 216/2008 i njezinim provedbenim pravila.
- (b) Nadležno tijelo dostavlja Agenciji informacije značajne za sigurnost koje proizlaze iz izvješća o događajima koje je primilo.

ADR.AR.A.030 Žurni odgovor na problem vezan za sigurnost

- (a) Ne dovodeći u pitanje Direktivu 2003/42/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (!), nadležno tijelo provodi sustav za odgovarajuće prikupljanje, analizu i širenje informacija u vezi sa sigurnošću.
- (b) Agencija uvodi sustav za odgovarajuću analizu svih primljenih relevantnih informacija u vezi sa sigurnošću te bez odgode državama članicama i Komisiji pruža sve informacije, uključujući preporuke ili korektivne mjere koje treba poduzeti, potrebne kako bi na pravovremen način reagirali na problem vezan za sigurnost koji uključuje aerodrome, operatore aerodroma i pružatelje usluga upravljanja postupcima na stajanci koji podliježu Uredbi (EZ) br. 216/2008 i njezinim provedbenim pravilima.
- (c) Po primitku informacija iz točaka (a) i (b), nadležno tijelo poduzima odgovarajuće mјere za rješavanje problema vezanog za sigurnost, uključujući izdavanje sigurnosnih direktiva u skladu s ADR.AR.A.040.
- (d) O mjerama poduzetim u skladu s točkom (c) odmah se obavješćuju operatori aerodroma ili pružatelji usluga upravljanja postupcima na stajanci koji se u skladu s Uredbom (EZ) br. 216/2008 i njezinim provedbenim pravilima moraju uskladiti s njima. Nadležno tijelo o tim mjerama također obavješćuje Agenciju i, ako je potrebna zajednička radnja, druge uključene države članice.

ADR.AR.A.040 Sigurnosne direktive

- (a) Nadležno tijelo izdaje sigurnosnu direktivu ako je utvrđilo postojanje nesigurnih uvjeta kojima se zahtijeva djelovanje bez odlaganja, uključujući dokazivanje usklađenosti sa svim izmijenjenim ili dodatnim uvjetima za izdavanje svjedodžbe koje je utvrdila Agencija, a koje nadležno tijelo smatra potrebnima.
- (b) Sigurnosna direktiva, po potrebi, proslijedi se operatorima aerodroma ili uključenim pružateljima usluga upravljanja postupcima na stajanci i sadrži barem sljedeće podatke:
  - (1) opis nesigurnih uvjeta;
  - (2) opis pogodjene konstrukcije, opreme ili operacije;
  - (3) zahtijevane mјere i njihovo obrazloženje, uključujući izmijenjene ili dodatne uvjete za izdavanje svjedodžbe koje je potrebno ispuniti;
  - (4) rok za uskladištanje s traženim mjerama; i
  - (5) datum stupanja na snagu.

(!) SL L 167, 4.7.2003., str. 23.

- (c) Nadležno tijelo proslijeđuje Agenciji presliku sigurnosne direktive.
- (d) Nadležno tijelo provjerava sukladnost operatora aerodroma i pružatelja usluga upravljanja postupcima na stajanci s primjenjivim sigurnosnim direktivama.

PODODJELJAK B — UPRAVLJANJE (ADR.AR.B)

ADR.AR.B.005 Sustav upravljanja

- (a) Nadležno tijelo uspostavlja i održava sustav upravljanja koji uključuje najmanje:
  - (1) dokumentirane politike i postupke za opisivanje njegove organizacije, načina i metoda za postizanje sukladnosti s Uredbom (EZ) br. 216/2008 i njezinim provedbenim pravilima. Postupci se dopunjaju i unutar tog nadležnog tijela služe kao osnovna radna dokumentacija za sve povezane zadaće;
  - (2) dovoljan broj osoblja, uključujući inspektore aerodroma, za obavljanje svojih zadaća i ispunjavanje svojih odgovornosti. Takvo osoblje mora biti osposobljeno za obavljanje zadaća koje su im dodijeljene i mora imati potrebno znanje, iskustvo te početno osposobljavanje, praktično osposobljavanje na radnome mjestu i obnovljeno osposobljavanje kako bi se osigurala stalna stručnost. Mora postojati sustav za planiranje raspoloživosti osoblja kako bi se osiguralo pravilno obavljanje svih povezanih zadaća;
  - (3) odgovarajuću opremu i uredski prostor za obavljanje dodijeljenih zadaća;
  - (4) formalni proces za praćenje sukladnosti sustava upravljanja s relevantnim zahtjevima i primjerenosti postupaka, uključujući uspostavljanje postupka internog audita i postupka upravljanja sigurnosnim rizicima.
- (b) Nadležno tijelo za svako područje djelatnosti, uključujući sustav upravljanja, imenuje jednu ili više osoba s ukupnom odgovornošću za upravljanje relevantnom zadaćom (relevantnim zadaćama).
- (c) Nadležno tijelo uspostavlja postupke za sudjelovanje u međusobnoj razmjeni svih potrebnih informacija i pomoći drugih uključenih nadležnih tijela.

ADR.AR.B.010 Dodjela zadaća kvalificiranim subjektima

- (a) Države članice dodjeljuju zadaće povezane s pokretanjem postupka izdavanja svjedodžbe ili stalnim nadzorom osoba ili organizacija koje podliježu Uredbi (EZ) br. 216/2008 i njezinim provedbenim pravilima, samo kvalificiranim subjektima. Pri dodjeljivanju zadaća, nadležno tijelo osigurava:
  - (1) uspostavljanje sustava za početnu i kontinuiranu procjenu sukladnosti kvalificiranog subjekta s Prilogom V. Uredbi (EZ) br. 216/2008;
    - ovaj sustav i rezultati procjene moraju se dokumentirati;
    - (2) da je sklopljen dokumentirani sporazum s kvalificiranim subjektom, koji su obje strane odobrile na odgovarajućoj upravnoj razini, u kojem je jasno utvrđeno sljedeće:
      - i. zadaće koje se moraju obaviti;
      - ii. izjave, izvješća i evidencije koji se moraju osigurati;
      - iii. tehnički uvjeti koji se moraju ispuniti pri obavljanju takvih zadaća;
      - iv. povezana područja odgovornosti i
      - v. zaštita koja se osigurava za informacije dobivene pri obavljanju takvih zadaća.
  - (b) Nadležno tijelo osigurava da postupak internog audita i postupak upravljanja sigurnosnim rizikom koji se zahtijevaju stavkom ADR.AR.B.005 točkom (a) podtočkom 4. obuhvaćaju sve zadaće u postupku izdavanja svjedodžbe ili stalnog nadzora koje se obavljaju u njegovo ime.

ADR.AR.B.015 Promjene u sustavu upravljanja

- (a) Nadležno tijelo mora imati uspostavljen sustav za utvrđivanje promjena koje utječu na njegovu sposobnost obavljanja svojih zadaća i izvršavanje svojih odgovornosti kako je određeno u Uredbi (EZ) br. 216/2008 i njezinim provedbenim pravilima. Ovaj sustav mu omogućuje poduzimanje mjera, po potrebi, kojima se osigurava da njegov sustav upravljanja ostane odgovarajući i učinkovit.
- (b) Nadležno tijelo pravovremeno ažurira svoj sustav upravljanja u skladu sa svakom izmjenom Uredbe (EZ) br. 216/2008 i njezinih provedbenih pravila kako bi se osigurala učinkovita provedba.
- (c) Nadležno tijelo obavješće Agenciju o promjenama koje utječu na njegovu sposobnost obavljanja zadaća i na izvršavanje svojih odgovornosti kako je određeno u Uredbi (EZ) br. 216/2008 i njezinim provedbenim pravilima.

ADR.AR.B.020 Vođenje evidencije

- (a) Nadležno tijelo uspostavlja sustav vođenja evidencije kojim se osigurava odgovarajuće pohranjivanje, dostupnost i pouzdana sljedivost:
  - (1) dokumentiranih politika i postupaka sustava upravljanja;
  - (2) osposobljavanja, osposobljenosti i ovlaštenja svog osoblja;
  - (3) dodjeljivanja zadaća kvalificiranim subjektima, obuhvačajući elemente koji se zahtijevaju stavkom ADR.AR.B.010, kao i detalji o dodijeljenim zadaćama;
  - (4) postupka izdavanja svjedodžbe i stalnoga nadzora nad aerodromima i operatorima aerodroma;
  - (5) postupka izjavljivanja i stalnog nadzora nad pružateljima usluga upravljanja postupcima na stajanci;
  - (6) dokumentacije u vezi s jednakom razinom sigurnosti i posebnim uvjetima sadržanim u osnovnim uvjetima za izdavanje svjedodžbe određenom aerodromu i dokumentu o prihvaćanju odstupanja i potrebnim mjerama (DAAD);
  - (7) ocjenjivanja i obavješćivanja Agencije o alternativnim načinima udovoljavanja koje su predložili operatori aerodroma i pružatelji usluga upravljanja postupcima na stajanci te procjene alternativnih načina udovoljavanja koje koristi nadležno tijelo;
  - (8) nesukladnosti, korektivnih mjera i datuma provedbe mjere i opažanja;
  - (9) poduzetih provedbenih mjera;
  - (10) informacija u vezi sa sigurnošću i naknadnih radnja (*follow-up measures*);
  - (11) korištenja odredaba o fleksibilnosti u skladu s člankom 14. Uredbe (EZ) br. 216/2008.
- (b) Nadležno tijelo održava popis svih svjedodžbi koje je izdalo i izjava koje je primilo.
- (c) Evidencije povezane s izdavanjem svjedodžbe aerodroma ili izjavom pružatelja usluga upravljanja postupcima na stajanci čuvaju se, po potrebi, do isteka valjanosti svjedodžbe ili izjave.
- (d) Evidencije povezane s točkama (a)(1) do (a)(3) i točkama (a)(7) do (a)(11) čuvaju se najmanje pet godina, ovisno o važećem zakonu o zaštiti podataka.

PODOĐELJAK C — NADZOR, IZDAVANJE SVJEDODŽBE I PROVEDBA (ADR.AR.C)

ADR.AR.C.005 Nadzor

(a) Nadležno tijelo provjerava:

- (1) sukladnost s osnovnim uvjetima za izdavanje svjedodžbe određenom aerodromu i zahtjevima koji se primjenjuju na aerodrome i operatore aerodroma prije nego što se izda odobrenje ili svjedodžba;
- (2) trajnu sukladnost s osnovnim uvjetima za izdavanje svjedodžbe određenom aerodromu i zahtjevima koji se primjenjuju na aerodrome i operatore aerodroma ili pružatelje usluga upravljanja postupcima na stajanci koji su obvezni dati izjavu; i
- (3) provedbu odgovarajućih sigurnosnih mjera kako je određeno u ADR.AR.A.030 točkama (c) i (d).

(b) Ta provjera:

- (1) podržana je dokumentacijom koja je posebno namijenjena kako bi se osoblju odgovornom za nadzor sigurnosti dale smjernice za obavljanje svojih funkcija;
- (2) pruža uključenim operatorima aerodroma i pružateljima usluga upravljanja postupcima na stajanci rezultate aktivnosti nadzora sigurnosti;
- (3) temelji se, po potrebi, na auditima i pregledima, uključujući nenajavljene preglede i
- (4) pruža nadležnom tijelu dokaze potrebne u slučaju zahtijevanja dalnjih mjera, uključujući mjere predviđene stavkom ADR.AR.C.055.

(c) Opseg nadzora uzima u obzir rezultate aktivnosti prošlog nadzora i utvrđene prioritete u vezi sa sigurnošću.

- (d) Nadležno tijelo prikuplja i obrađuje sve informacije koje smatra korisnima za nadzor, uključujući nenajavljene preglede, po potrebi.
- (e) U okviru svojih nadzornih ovlasti nadležno tijelo može odlučiti da zatraži prethodno odobrenje za sve prepreke, građevine i druge aktivnosti unutar područja koje prati operator aerodroma u skladu sa stavkom ADR.OPS.B.075, a koje bi mogле ugroziti sigurnost i štetno utjecati na rad aerodroma.

ADR.AR.C.010 Program nadzora

- (a) Nadležno tijelo za sve operatore aerodroma i pružatelje usluga upravljanja postupcima na stajanci koji prijavljuju svoju aktivnost nadležnom tijelu:
  - (1) uspostavlja i održava program nadzora kojim su obuhvaćene aktivnosti nadzora zahtijevane stavkom ADR.AR.C.005;
  - (2) primjenjuje odgovarajući ciklus planiranja nadzora koji nije duži od 48 mjeseci.
- (b) Program nadzora u svakom ciklusu planiranja nadzora uključuje audite i preglede, uključujući, prema potrebi, nenajavljene preglede.
- (c) Program nadzora i ciklus planiranja odražavaju razinu sigurnosti operadora aerodroma i izloženost riziku samog aerodroma.
- (d) Program nadzora uključuje evidencije datuma kada se auditi i pregledi trebaju održati i datuma kada su auditi i pregledi održani.

ADR.AR.C.015 Pokretanje postupka izdavanja svjedodžbe

- (a) Nakon zaprimanja zahtjeva za pokretanje postupka izdavanja svjedodžbe, nadležno tijelo procjenjuje zahtjev i provjerava sukladnost s primjenjivim zahtjevima.
- (b) U slučaju postojećeg aerodroma, nadležno tijelo propisuje uvjete pod kojima operator aerodroma može raditi tijekom trajanja postupka izdavanja svjedodžbe, osim ako nadležno tijelo odluči da rad aerodroma treba privremeno obustaviti. Nadležno tijelo mora obavijestiti operatora aerodroma o očekivanom rasporedu u vezi s postupkom izdavanja svjedodžbe i okončava postupak u najkraćem izvedivom roku.
- (c) Nadležno tijelo određuje osnovne uvjete za izdavanje svjedodžbe određenom aerodromu te o tome izvješćuje podnositelja zahtjeva u skladu sa stavkom ADR.AR.C.020.

ADR.AR.C.020 Osnovni uvjeti za izdavanje svjedodžbe

Nadležno tijelo određuje osnovne uvjete za izdavanje svjedodžbe i izvješćuje podnositelja zahtjeva o tome, a koja sadržava:

- (a) uvjete za izdavanje svjedodžbe koje je izdala Agencija, a koje nadležno tijelo smatra primjenjivim na projektiranje i vrstu operacije aerodroma i koje su na snazi na dan podnošenja zahtjeva za tu svjedodžbu osim ako:
  - (1) podnositelj zahtjeva odluči prihvati izmjene koje stupaju na snagu kasnije; ili
  - (2) nadležno tijelo smatra da je potrebno uvažiti izmjene koje stupaju na snagu kasnije;
- (b) sve odredbe za koje je nadležno tijelo prihvatilo jednaku razinu sigurnosti, a koje je podnositelj zahtjeva dužan dokazati; i
- (c) svi posebni uvjeti propisani u skladu sa stavkom ADR.AR.C.025, a koje nadležno tijelo smatra potrebnima za uključivanje u osnovne uvjete za izdavanje svjedodžbe određenom aerodromu.

ADR.AR.C.025 Posebni uvjeti

- (a) Nadležno tijelo propisuje iscrpne tehničke specifikacije za aerodrom, pod nazivom posebni uvjeti, ako su odgovarajući uvjeti za izdavanje svjedodžbe koje je izdala Agencija iz stavka ADR.AR.C.020 točke (a) nezadovoljavajući ili nepri-mjereni za osiguranje usklađenosti s bitnim zahtjevima iz Priloga V.a Uredbi (EZ) br. 216/2008 zbog toga što:
  - (1) uvjete za izdavanje svjedodžbe nije moguće ispuniti zbog fizičkih, topografskih ili sličnih ograničenja u vezi s položajem aerodroma;
  - (2) aerodrom ima nove ili neuobičajene konstrukcijske značajke; ili
  - (3) iskustvo s radom tog aerodroma ili radom drugih aerodromima koji imaju slične konstrukcijske značajke poka-zalo je da bi sigurnost mogla biti ugrožena.
- (b) Posebni uvjeti sadržavaju onakve tehničke specifikacije, uključujući ograničenja ili postupke kojih se treba držati, koje nadležno tijelo smatra potrebnima za osiguranje usklađenosti s bitnim zahtjevima iz Priloga V.a Uredbi (EZ) br. 216/2008.

ADR.AR.C.035 Izdavanje svjedodžbi

- (a) Nadležno tijelo može zatražiti sve preglede, ispitivanja, procjene sigurnosti ili vježbe koje smatra potrebnima prije nego što izda svjedodžbu.
- (b) Nadležno tijelo izdaje:
  - (1) pojedinačnu svjedodžbu aerodroma; ili
  - (2) dvije zasebne svjedodžbe, za aerodrom i operatora aerodroma.

- (c) Nadležno tijelo izdaje svjedodžbu/svjedodžbe kako je propisano točkom (b) ako je operator aerodroma nadležnom tijelu dokazao zadovoljavajuću sukladnost sa stavcima ADR.OR.B.025 i ADR.OR.E.005.
- (d) Svjedodžba uključuje osnovne uvjete za izdavanje svjedodžbe određenog aerodroma, aerodromski priručnik i, prema potrebi, sve druge operativne uvjete ili ograničenja koje propisuje nadležno tijelo, a koji su propisani u svim dokumentima o prihvaćanju odstupanja i potrebnim mjerama (DAAD).
- (e) Svjedodžba se izdaje na neograničeno vrijeme. Povlastice iz aktivnosti za čije obavljanje operator aerodroma ima odobrenje navode se u uvjetima svjedodžbe koji su joj priloženi.
- (f) Ako se odgovornosti dodjeljuju drugim relevantnim organizacijama, te odgovornosti moraju se jasno utvrditi i navesti.
- (g) Nesukladnosti, osim nesukladnosti 1. razine koje nisu bile zatvorene prije datuma završetka postupka izdavanja svjedodžbe, procjenjuju se u pogledu sigurnosti i, po potrebi, ublažuju, a nadležno tijelo odobrava plan korektivnih mjera za zatvaranje nesukladnosti.
- (h) Kako bi se operatoru aerodroma omogućila provedba promjena bez prethodnog odobrenja u skladu sa stavkom ADR.OR.B.040 točkom (d), nadležno tijelo odobrava postupak u kojem se određuje opseg takvih promjena te se opisuje kako će se takvima promjenama upravljati i o njima izvješćivati.

ADR.AR.C.040 Promjene

- (a) Nakon zaprimanja zahtjeva za promjenu, u skladu sa stavkom ADR.OR.B.40, za koju je potrebno prethodno odobrenje, nadležno tijelo procjenjuje zahtjev i, prema potrebi, izvješćuje operatora aerodroma o:
- (1) primjenjivim uvjetima za izdavanje svjedodžbe koje je izdala Agencija, a koje se primjenjuju na predloženu promjenu i koje su bile na snazi na dan podnošenja zahtjeva osim ako:
- (a) podnositelj zahtjeva odluči prihvatiti izmjene koje stupaju na snagu kasnije; ili
- (b) nadležno tijelo smatra da je potrebno uvažiti izmjene koje stupaju na snagu kasnije;
- (2) svim drugim uvjetima za izdavanje svjedodžbe koje je izdala Agencija, a koje nadležno tijelo smatra izravno povezanim s predloženom promjenom;
- (3) svim posebnim uvjetima i izmjenama posebnih uvjeta koje je nadležno tijelo propisalo u skladu sa stavkom ADR.AR.C.025 i koje nadležno tijelo smatra potrebnima; i
- (4) izmijenjenim osnovnim uvjetima za izdavanje svjedodžbe određenom aerodromu ako na njih utječe predložena promjena.
- (b) Nadležno tijelo odobrava promjenu ako je operator aerodroma nadležnom tijelu dokazao zadovoljavajuću sukladnost sa zahtjevima iz stavka ADR.OR.B.040 i, po potrebi, iz stavka ADR.OR.E.005.
- (c) Ako odobrena promjena utječe na uvjete svjedodžbe nadležno tijelo ih izmjenjuje.
- (d) Nadležno tijelo odobrava sve uvjete pod kojima operator aerodroma djeluje tijekom promjene.
- (e) Ne dovodeći u pitanje nijednu dodatnu mjeru za osiguranje provedbe kada operator aerodroma provodi promjene za koje se zahtijeva prethodno odobrenje, a nije dobio odobrenje nadležnog tijela kako je određeno u točki (a), nadležno tijelo razmatra potrebu za privremenim ili trajnim oduzimanjem ili ograničavanjem svjedodžbe.

(f) Za promjene za koje se ne zahtjeva prethodno odobrenje, nadležno tijelo procjenjuje informacije dobivene u obavijesti koje u skladu sa stavkom ADR.OR.B.040 točkom (d) dostavlja operator aerodroma kako bi provjerilo odgovarajuće upravljanje njima i sukladnost s uvjetima za izdavanje svjedodžbe i druge odgovarajuće zahtjeve koji se primjenjuju na promjenu. U slučaju neusklađenosti nadležno tijelo:

(1) obavješćuje operatora aerodroma o neusklađenosti i zahtjeva daljnje promjene; i

(2) u slučaju nesukladnosti 1. ili 2. razine djeluje u skladu sa stavkom ADR.AR.C.055.

ADR.AR.C.050 Izjave pružatelja usluga upravljanja postupcima na stajanci

(a) Nakon primitka izjave pružatelja usluga upravljanja postupcima na stajanci koji namjerava pružati takve usluge na aerodromu, nadležno tijelo provjerava da ta izjava sadržava sve informacije koje se zahtijevaju u Partu ADR.OR te toj organizaciji potvrđuje primitak izjave.

(b) Ako izjava ne sadržava potrebne informacije ili sadržava informacije koje upućuju na neusklađenost s primjenjivim zahtjevima, nadležno tijelo obavješćuje pružatelja usluga upravljanja postupcima na stajanci i operatora aerodroma o neusklađenosti te zahtjeva daljnje informacije. Nadležno tijelo, po potrebi, provodi pregled pružatelja usluga upravljanja postupcima na stajanci i operatora aerodroma. Ako se potvrdi neusklađenost, nadležno tijelo provodi mjeru iz stavka ADR.AR.C.055.

(c) Nadležno tijelo vodi registar izjave pružatelja usluga upravljanja postupcima na stajanci pod njegovim nadzorom.

ADR.AR.C.055 Nesukladnosti, opažanja, korektivne mjere i mjere za osiguranje provedbe

(a) Za nadzor u skladu sa stavkom ADR.AR.C.005 točkom (a), nadležno tijelo ima sustav za analizu nesukladnosti u odnosu na njihov značaj za sigurnost.

(b) Nadležno tijelo podiže nesukladnost 1. razine ako se otkrije značajna neusklađenost s osnovnim uvjetima za izdavanje svjedodžbe određenog aerodromu, primjenjivim zahtjevima Uredbe (EZ) br. 216/2008 i njezinim provedbenim pravilima, s postupcima i priručnicima operatora aerodroma ili pružatelja usluga upravljanja postupcima na stajanci, s uvjetima svjedodžbe ili sa svjedodžbom ili sadržajem izjave koja smanjuje ili ozbiljno ugrožava sigurnost.

Nesukladnosti 1. razine uključuju:

(1) slučaj da se nadležnom tijelu ne omogući pristup objektima i sadržajima operatora aerodroma ili pružatelja usluga upravljanja postupcima na stajanci, kako je određeno u stavku ADR.OR.C.015, tijekom uobičajenog radnog vremena i nakon dva pisana zahtjeva,

(2) dobivanje ili održavanje valjanosti svjedodžbe krivotvorenjem dostavljenih dokumentiranih dokaza;

(3) dokaz o zlouporabi ili neovlaštenoj uporabi svjedodžbe; i

(4) nepostojanje odgovornog rukovoditelja.

(c) Nadležno tijelo podiže nesukladnost 2. razine ako se otkrije neusklađenost s osnovnim uvjetima za izdavanje svjedodžbe određenog aerodroma, primjenjivim zahtjevima Uredbe (EZ) br. 216/2008 i njezinim provedbenim pravilima, s postupcima i priručnicima operatora aerodroma ili pružatelja usluga upravljanja postupcima na stajanci, s uvjetima svjedodžbe ili sa svjedodžbom ili sadržajem izjave koja bi mogla smanjiti ili po mogućnosti narušiti sigurnost.

- (d) Kada se tijekom nadzora ili na drugi način otkrije određena nesukladnost, nadležno tijelo, ne dovodeći u pitanje nijednu dodatnu mjeru koja se zahtijeva Uredbom (EZ) br. 216/2008 i njezinim provedbenim pravilima, u pisanim oblicima priopćava nesukladnost operatoru aerodroma ili pružatelju usluga upravljanja postupcima na stajanci i zahtijeva korektivne radnje za rješavanje utvrđene (utvrđenih) neuskladenosti.
- (1) U slučaju nesukladnosti 1. razine, nadležno tijelo poduzima trenutačnu i odgovarajuću mjeru kako bi zabranilo ili ograničilo aktivnosti i, ako je primjeren, poduzima mjeru za oduzimanje svjedodžbe ili poništenje izjave ili za njihovo djelomično ili cijelokupno ograničenje ili privremeno oduzimanje, ovisno o stupnju nesukladnosti, dok operator aerodroma i pružatelj usluga upravljanja postupcima na stajanci ne provedu uspješnu korektivnu mjeru.
- (2) U slučaju nesukladnosti 2. razine nadležno tijelo:
- (a) odobrava operatoru aerodroma ili pružatelju usluga upravljanja postupcima na stajanci rok za provedbu korektivne mjere uključene u akcijski plan s u skladu s prirodnom nesukladnošću; i
- (b) procjenjuje plan korektivnih mjera i plan provedbe koje je predložio operator aerodroma ili pružatelj usluga upravljanja postupcima na stajanci, te ga prihvata ako se na temelju procjene zaključi da je dostatan za rješavanje neuskladenosti.
- (3) Ako operator aerodroma ili pružatelj usluga upravljanja postupcima na stajanci ne dostavi prihvatljiv plan korektivnih mjera ili ne izvede korektivne mjere u roku koji je odredilo ili produžilo nadležno tijelo, nesukladnost se podiže na nesukladnost 1. razine te se poduzimaju mjeru utvrđene u točki (d) podtočki 1.
- (4) Nadležno tijelo vodi evidenciju o svim nesukladnostima koje je podiglo, te prema potrebi, mjerama za osiguranje provedbe koje je primjenjeno, kao i o svim korektivnim mjerama i datumu zatvaranja nesukladnosti.
- (e) U slučajevima za koje se ne zahtijevaju nesukladnosti 1. ili 2. razine, nadležno tijelo može izdati mišljenje.

PRILOG III.**Zahtjevi u vezi s organizacijama — Operatori aerodroma (Part ADR.OR)****PODODJELJAK A — OPĆI ZAHTJEVI (ADR.OR.A)****ADR.OR.A.005 Područje primjene**

Ovim Prilogom utvrđuju se zahtjevi koje moraju ispunjavati:

- (a) operator aerodroma u skladu s Uredbom (EZ) br. 216/2008 u vezi s ishođenjem svjedodžbe, upravljanjem, priručnicima i drugim odgovornostima; i
- (b) pružatelj usluga upravljanja postupcima na stajanci.

ADR.OR.A.010 Nadležno tijelo

Za potrebe ovog Parta nadležno tijelo je tijelo koje imenuje država članica u kojoj se aerodrom nalazi.

ADR.OR.A.015 Načini udovoljavanja

- (a) Operator aerodroma ili pružatelj usluga upravljanja postupcima na stajanci može za uspostavu sukladnosti s Uredbom (EZ) br. 216/2008 i njezinim provedbenim pravilima osim načina udovoljavanja, koje je donijela Agencija, koristiti i alternativne načine udovoljavanja.
- (b) Ako operator aerodroma ili pružatelj usluga upravljanja postupcima na stajanci želi za uspostavu sukladnosti s Uredbom (EZ) br. 216/2008 i njezinim provedbenim pravilima umjesto prihvatljivih načina udovoljavanja (AMC), koje je usvojila Agencija, koristiti i alternativne načine udovoljavanja, prije njihove provedbe mora nadležnom tijelu dostaviti potpuni opis tih alternativnih načina udovoljavanja. Opis uključuje sve izmjene priručnika ili postupaka koje mogu biti od važnosti, kao i procjenu kojom se dokazuje da su ispunjeni zahtjevi provedbenih pravila.

Operator aerodroma ili pružatelj usluga upravljanja postupcima na stajanci može provesti alternativne načine udovoljavanja ovisno o prethodnom odobrenju nadležnog tijela i nakon primitka obavijesti kako je propisano u stavku ADR.AR.A.015 točki (d).

- (c) Ako operator aerodroma ne pruža usluge upravljanja postupcima na stajanci, za primjenu alternativnih načina udovoljavanja od strane pružatelja takvih usluga u skladu s točkama (a) i (b) zahtjeva se također prethodno odobrenje operatora aerodroma na kojem se takve usluge pružaju.

PODODJELJAK B — IZDAVANJE SVJEDODŽBE (ADR.AR.B)**ADR.OR.B.005 Obveze aerodroma i operatora aerodroma u vezi s izdavanjem svjedodžbe**

Operator aerodroma prije početka rada aerodroma ili prilikom poništenja izuzeća u skladu s člankom 5. dobiva valjanu svjedodžbu/valjane svjedodžbe koje je izdalо nadležno tijelo.

ADR.OR.B.015 Zahtjev za svjedodžbu

- (a) Zahtjev za svjedodžbu podnosi se u obliku i na način koji je utvrdilo nadležno tijelo.

- (b) Podnositelj zahtjeva dostavlja nadležnom tijelu sljedeće:

- (1) svoje službeno i poslovno ime, adresu i adresu za primanje poštanskih pošiljaka;

- (2) informacije i podatke o:

- i. lokaciji aerodroma;

- ii. vrsti operacija na aerodromu; i

iii. konstrukciji i objektima aerodroma u skladu s primjenjivim uvjetima za izdavanje svjedodžbe koje je utvrdila Agencija;

(3) sva predložena odstupanja od utvrđenih primjenjivih uvjeta za izdavanje svjedodžbe koje je utvrdila Agencija;

(4) dokumentaciju koja pokazuje kako će ispunjavati važeće zahtjeve utvrđene u Uredbi (EZ) br. 216/2008 i njezinim provedbenim pravilima. Takva dokumentacija sadržava postupak u aerodromskom priručniku kojim se opisuje kako će upravljati promjenama za koje se ne zahtjeva prethodno odobrenje i kako će o njima izvješćivati nadležno tijelo; za naknadne promjene tog postupka zahtijevaju se prethodna odobrenja nadležnog tijela;

(5) dokaz o primjerenoosti resursa za rad aerodroma u skladu s primjenjivim zahtjevima;

(6) dokumentirani dokaz iz kojeg je vidljiv odnos podnositelja zahtjeva s vlasnikom aerodroma i/ili vlasnikom zemljišta;

(7) ime i važne podatke o odgovornom rukovoditelju i drugim imenovanim osobama kako se zahtjeva stavkom ADR.OR.D.015; i

(8) presliku aerodromskog priručnika kako se zahtijeva stavkom ADR.OR.E.005.

(c) Ako nadležno tijelo smatra da je to prihvatljivo, podaci iz točaka (7) i (8) mogu se dostaviti u kasnijoj fazi koju utvrđuje nadležno tijelo, ali prije izdavanja svjedodžbe.

ADR.OR.B.025 Dokazivanje sukladnosti

(a) Operator aerodroma:

(1) obavlja i dokumentira sve radnje, pregledе, ispitivanja, procjene sigurnosti ili potrebne vježbe te nadležnom tijelu dokazuje:

i. sukladnost s prijavljenim osnovnim uvjetima za izdavanje svjedodžbe, uvjetima za izdavanje svjedodžbe koje se primjenjuju na promjenu, sa svim sigurnosnim direktivama, po potrebi, i primjenjivim zahtjevima Uredbe (EZ) br. 216/2008 i njezinim provedbenim pravilima;

ii. da aerodrom i njegove površine ograničenja prepreka i zaštitne površine i ostale površine povezane s aerodromom nemaju nikakvih osobina ili svojstava koje ga čini nesigurnim za rad; i

iii. da su letački postupci na aerodromu odobreni.

(2) prilaže nadležnom tijelu načine kojima dokazuje sukladnost; i

(3) podnosi nadležnom tijelu izjavu sukladnosti s točkom (a)(1).

(b) Operator aerodroma u skladu s odredbama stavka ADR.OR.D.035 čuva relevantne informacije o projektiranju, uključujući nacrte, pregledе, ispitivanja i druga relevantna izvješćа koji su u svakom trenutku na raspolaganju nadležnom tijelu i koji se na zahtjev dostavljaju nadležnom tijelu.

ADR.OR.B.030 Uvjeti svjedodžbe i povlastice imatelja svjedodžbe

Operator aerodroma djeluje u skladu s opsegom svjedodžbe i povlasticama utvrđenima u uvjetima svjedodžbe koji su joj priloženi.

ADR.OR.B.035 Stalna valjanost svjedodžbe

(a) Svjedodžba ostaje valjana ako:

(1) operator aerodroma ispunjava relevantne zahtjeve Uredbe (EZ) br. 216/2008 i njezinih provedbenih pravila, a aerodrom ispunjava osnovne uvjete za izdavanje svjedodžbe određenom aerodromu, uzimajući u obzir odredbe o postupanju s nesukladnostima kako je navedeno u stavku ADR.OR.C.020;

(2) nadležnom se tijelu odobri pristup organizaciji operatora aerodroma kako je određeno u stavku ADR.OR.C.015 kako bi se utvrdila stalna sukladnost s relevantnim zahtjevima Uredbe (EZ) br. 216/2008 i njezinim provedbenim pravilima; i

(3) svjedodžba nije povučena ili oduzeta.

(b) Nakon oduzimanja ili povlačenja, svjedodžba se bez odlaganja vraća nadležnom tijelu.

ADR.OR.B.037 Stalna valjanost izjave pružatelja usluga upravljanja postupcima na stajanci

Izjavu koju podnosi pružatelj usluga upravljanja postupcima na stajanci u skladu sa stavkom ADR.OR.B.060 ostaje valjana ako:

(a) pružatelj usluga upravljanja postupcima na stajanci i povezani objekti ispunjavaju relevantne zahtjeve Uredbe (EZ) br. 216/2008 i njezinih provedbenih pravila, uzimajući u obzir odredbe o postupanju s nesukladnostima kako je navedeno u stavku ADR.OR.C.020;

(b) nadležnom se tijelu odobri pristup organizaciji pružatelja usluga upravljanja postupcima na stajanci kako je određeno u stavku ADR.OR.C.015 kako bi se utvrdila stalna sukladnost s relevantnim zahtjevima Uredbe (EZ) br. 216/2008 i njezinim provedbenim pravilima; i

(c) izjavu ne povuče pružatelj takvih usluga ili mu je poništi nadležno tijelo.

ADR.OR.B.040 Promjene

(a) Svaku promjenu koja:

(1) utječe na uvjete pod kojima je svjedodžba izdana i opremu aerodroma koja je bitna za sigurnost; ili

(2) znatno utječe na dijelove sustava upravljanja operatora aerodroma u skladu sa stavkom ADR.OR.D.005 točkom (b)

mora prethodno odobriti nadležno tijelo.

(b) Za sve druge promjene za koje se zahtijeva prethodno odobrenje u skladu s Uredbom (EZ) br. 216/2008 i njezinim provedbenim pravilima, operator aerodroma podnosi zahtjev i dobiva odobrenje koje izdaje nadležno tijelo.

(c) Zahtjev za promjenu u skladu s točkom (a) ili (b) podnosi se prije provođenja bilo kakve promjene, kako bi nadležno tijelo moglo utvrditi stalnu sukladnost s Uredbom (EZ) br. 216/2008 i njezinim provedbenim pravilima i, prema potrebi, izmjeniti svjedodžbu i povezane uvjete svjedodžbe koji su joj priloženi.

Promjena se provodi tek nakon primitka formalnog odobrenja nadležnog tijela u skladu sa stavkom ADR.AR.C.040.

Tijekom takvih promjena, operator aerodroma djeluje u skladu s uvjetima koje odobrava nadležno tijelo.

(d) Promjenama za koje se ne zahtijeva prethodno odobrenje upravlja se te se o njima obavješćuje nadležno tijelo kako je određeno u postupku koji je odobrilo nadležno tijelo u skladu sa stavkom ADR.AR.C.035 točkom (h).

(e) Operator aerodroma dostavlja nadležnom tijelu relevantnu dokumentaciju u skladu sa stavkom ADR.OR.E.005 točkom (f).

(f) Operator aerodroma koji predlaže promjenu s obzirom na aerodrom, njegov rad, organizaciju ili sustav upravljanja, u okviru svojeg sustava upravljanja kako je utvrđeno u stavku ADR.OR.D.005:

(1) utvrđuje međusobnu ovisnost sa svim strankama na koje promjena utječe, te zajedno s tim organizacijama planira i provodi procjenu sigurnosti;

- (2) sustavno usklađuje pretpostavke i mjere ublažavanja sa svim strankama na koje promjena utječe;
- (3) osigurava opsežnu procjenu promjene uključujući sve potrebne interakcije; i
- (4) osigurava uspostavu i dokumentaciju potpunih i valjanih tvrdnji, dokaza i sigurnosnih kriterija radi pomoći pri procjeni sigurnosti i osigurava da promjena pomaže poboljšanju sigurnosti kad god je to izvedivo.

ADR.OR.B.050 Trajna sukladnost s uvjetima za izdavanje svjedodžbe Agencije

Operator aerodroma nakon izmjene uvjeta za izdavanje svjedodžbe koje je utvrdila Agencija:

- (a) obavlja analizu za utvrđivanje svih uvjeta za izdavanje svjedodžbe koji se primjenjuju na aerodrom; i
- (b) po potrebi, započinje s postupkom promjene u skladu sa stavkom ADR.OR.B.040 i provodi potrebne promjene na aerodromu.

ADR.OR.B.060 Izjava pružatelja usluga upravljanja postupcima na stajanci

- (a) Pružatelji usluga upravljanja postupcima na stajanci koji su mogli podnijeti izjavu o sposobnosti i načinima ispuštanja zakonskih obveza povezanih s pružanjem takvih usluga i na temelju sporazuma s operatorom aerodroma o pružanju takvih usluga na aerodromu:
  - (1) dostavljaju nadležnom tijelu sve relevantne informacije i podnose izjavu sukladnosti sa svim primjenjivim zahtjevima Uredbe (EZ) br. 216/2008 i njezinim provedbenim pravilima korištenjem obrasca koji je utvrdilo nadležno tijelo;
  - (2) dostavljaju nadležnom tijelu popis korištenih alternativnih načina udovoljavanja u skladu sa stavkom ADR.OR.A.015 točkom (b);
  - (3) održavaju sukladnost s primjenjivim zahtjevima i informacijama sadržanima u izjavi;
  - (4) izmijenjenom izjavom obavješćuju nadležno tijelo o svim promjenama u svojoj izjavi ili načinima udovoljavanja kojima se koriste; i
  - (5) pružaju svoje usluge u skladu s aerodromskim priručnikom i ispunjavaju sve bitne odredbe koje su u njemu sadržane.
- (b) Pružatelj usluga upravljanja postupcima na stajanci prije prestanka pružanja takvih usluga obavješćuje nadležno tijelo i operatora aerodroma.

ADR.OR.B.065 Završetak s radom

Operator koji namjerava završiti s radom aerodroma:

- (a) obavješćuje nadležno tijelo čim je to prije moguće;
- (b) takve informacije dostavlja odgovarajućem pružatelju usluga zrakoplovnog informiranja;
- (c) predaje svjedodžbu nadležnom tijelu na datum prestanka s radom; i
- (d) osigurava da su poduzete odgovarajuće mjere kako aerodrom slučajno ne bi koristili zrakoplovi, osim ako nadležno tijelo odobri uporabu aerodroma u druge svrhe.

PODODJELJAK C — DODATNE ODGOVORNOSTI OPERATORA AERODROMA (ADR.OR.C)

ADR.OR.C.005 Odgovornosti operatora aerodroma

- (a) Operator aerodroma odgovoran je za siguran rad i održavanje aerodroma u skladu s:
  - (1) Uredbom (EZ) br. 216/2008 i njezinim provedbenim pravilima;

(2) uvjetima svjedodžbe;

(3) sadržajem aerodromskog priručnika; i

(4) svim drugim priručnicima za aerodromsku opremu koja je dostupna na aerodromu, prema potrebi.

(b) Operator aerodroma izravno osigurava ili po potrebi dogovara s odgovornim subjektima koji pružaju sljedeće usluge:

(1) pružanje usluga u zračnoj plovidbi koje odgovaraju razini prometa i operativnim uvjetima na aerodromu; i

(2) oblikovanje i održavanje letačkih postupaka u skladu s primjenjivim zahtjevima.

(c) Operator aerodroma u suradnji s nadležnim tijelom osigurava da su relevantne informacije za sigurnost zrakoplova sadržane u aerodromskom priručniku i, prema potrebi, objavljene. To uključuje:

(1) izuzeća ili odstupanja odobrena na temelju primjenjivih zahtjeva;

(2) odredbe za koje je nadležno tijelo prihvatio jednaku razinu sigurnosti kao dio osnovnih uvjeta za izdavanje svjedodžbe određenom aerodromu; i

(3) posebne uvjete i ograničenja s obzirom na uporabu aerodroma.

(d) U slučaju pojave nesigurnih uvjeta na aerodromu, operator aerodroma bez odgode poduzima sve potrebne mjere kojima osigurava da zrakoplov ne koristi dijelove aerodroma za koje je ustanovljeno da ugrožavaju sigurnost.

ADR.OR.C.015 Pristup

Operator aerodroma ili pružatelj usluga upravljanja postupcima na stajanci za potrebe utvrđivanja sukladnosti s relevantnim zahtjevima Uredbe (EZ) br. 216/2008 i njezinim provedbenim pravilima odobrava svakoj osobi koju je ovlastilo nadležno tijelo, pristup:

(a) svim objektima, dokumentima, evidencijama, podacima, postupcima ili drugim materijalima koji su bitni za njihovu djelatnost koja podliježe izdavanju svjedodžbe ili davanju izjave, bilo da je obavlja na temelju ugovora ili ne; i

(b) obavlja ili sudjeluje u svim radnjama, pregledima, ispitivanjima, procjenama ili vježbama koje nadležno tijelo smatra potrebnima.

ADR.OR.C.020 Nesukladnosti i korektivne mjere

Operator aerodroma ili pružatelj usluga upravljanja postupcima na stajanci nakon zaprimanja izvješća o nesukladnostima:

(a) utvrđuje temeljni uzrok neusklađenosti;

(b) određuje plan korektivnih mjera; i

(c) pruža nadležnom tijelu zadovoljavajući dokaz o provedbi korektivnih mjera u roku dogovorenom s tim nadležnim tijelom u skladu sa stavkom ADR.AR.C.055 točkom (d).

ADR.OR.C.025 Žurni odgovor na problem vezan za sigurnost — sukladnost sa sigurnosnim direktivama

Operator aerodroma ili pružatelj usluga upravljanja postupcima na stajanci provodi sve sigurnosne mjere, uključujući sigurnosne direktive, koje odredi nadležno tijelo u skladu sa stavkom ADR.AR.A.030 točkom (c) i stavkom ADR.AR.A.040.

ADR.OR.C.030 Izvješćivanje o događajima

(a) Operator aerodroma i pružatelj usluga upravljanja postupcima na stajanci izvješćuju nadležno tijelo i sve druge organizacije koje je odredila država operatora u kojoj se aerodrom nalazi o svim nesrećama, ozbiljnim nezgodama i događajima kako je određeno u Uredbi (EU) br. 996/2010 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ i Direktivi 2003/42/EZ.

⁽¹⁾ SL L 295, 12.11.2010., str. 35.

- (b) Ne dovodeći u pitanje točku (a), operator izvješćuje nadležno tijelo i organizaciju odgovornu za projektiranje opreme aerodroma o svim neispravnostima, tehničkim kvarovima, prekoračenjima tehničkih ograničenja, dogadajima ili drugim nepravilnim okolnostima koje su ugrozile ili su mogle ugroziti sigurnost, a nisu rezultirale nesrećom ili ozbiljnom nezgodom.
- (c) Ne dovodeći u pitanje Uredbu (EU) br. 996/2010, Direktivu 2003/42/EZ, Uredbu Komisije (EZ) br. 1321/2007 (¹) i Uredbu Komisije (EZ) br. 1330/2007 (²), izvješća iz točaka (a) i (b) izrađuju se u obliku i na način koji odredi nadležno tijelo i sadržavaju sve važne informacije o stanju s kojim je operator aerodroma ili pružatelj usluga upravljanja postupcima na stajanci upoznat.
- (d) Izvješća se podnose čim je to prije moguće, ali u svakom slučaju u roku od 72 sata od trenutka kada je operator aerodroma ili pružatelj usluga upravljanja postupcima na stajanci identificirao stanje na koje se izvješće odnosi, osim ako je to onemogućeno zbog izvanrednih okolnosti.
- (e) Kada je to važno, operator aerodroma ili pružatelj usluga upravljanja postupcima na stajanci izrađuje naknadno (*follow-up*) izvješće u kojem navodi detalje mjera koje namjerava poduzeti kako bi sprječio slične događaje u budućnosti, čim se takve mjere utvrde. To se izvješće izrađuje u obliku i na način koji odredi nadležno tijelo.

ADR.OR.C.040 Zaštita od požara

Operator aerodroma utvrđuje postupke kojima zabranjuje:

- (a) pušenje na operativnoj površini, drugim operativnim površinama aerodroma ili područjima aerodroma na kojima se skladišti gorivo ili drugi zapaljivi materijal;
- (b) izlaganje otvorenom plamenu ili poduzimanje radnje koja bi mogla prouzročiti opasnost od požara na:
  - (1) područjima aerodroma na kojima se skladišti gorivo ili drugi zapaljivi materijal;
  - (2) operativnoj površini ili drugim operativnim površinama aerodroma bez odobrenja operatora aerodroma.

ADR.OR.C.045 Uporaba alkohola, psihoaktivnih tvari i lijekova

(a) Operator aerodroma utvrđuje postupke o razini potrošnje alkohola, psihoaktivnih tvari i lijekova za:

- (1) osoblje uključeno u rad, spasilačko-vatrogasne službe te održavanje aerodroma;
  - (2) osobe bez pratnje koje djelatnosti obavljaju na operativnoj površini ili drugim operativnim površinama aerodroma.
- (b) Ti postupci uključuju zahtjeve u skladu s kojima takve osobe:
- (1) ne konzumiraju alkohol u svojem radnom vremenu;
  - (2) ne obavljaju nikakve dužnosti pod utjecajem:
    - i. alkohola ili bilo kakvih psihoaktivnih tvari; ili
    - ii. bilo kakvih lijekova koji bi mogli utjecati na njihove sposobnosti na način koji ugrožava sigurnost.

PODODJELJAK D — UPRAVLJANJE (ADR.OR.D)

ADR.OR.D.005 Sustav upravljanja

(a) Operator aerodroma uvodi i održava sustav upravljanja koji uključuje sustav upravljanja sigurnošću.

(b) Sustav upravljanja uključuje:

- (1) jasno definirane linije odgovornosti i nadležnosti u organizaciji operatora aerodroma, uključujući izravnu odgovornost višeg rukovodstva u vezi sa sigurnošću;

(¹) SL L 294, 13.11.2007., str. 3.

(²) SL L 295, 14.11.2007., str. 7.

- (2) opis sveobuhvatnih filozofija i načela operatora aerodroma u pogledu sigurnosti, što se naziva sigurnosnom politikom koju potpisuje odgovorni rukovoditelj;
- (3) formalni proces kojim se osigurava otkrivanje opasnosti pri operacijama;
- (4) formalni proces kojim se osiguravaju analize, procjene i ublažavanje sigurnosnih rizika u radu aerodroma;
- (5) načini provjere performanse sigurnosti organizacije operatora aerodroma u vezi s pokazateljima performanse sigurnosti i ciljevima performanse sigurnosti sustava upravljanja sigurnošću te za vrednovanje učinkovitosti kontrola sigurnosnih rizika;
- (6) formalni proces za:
- i. utvrđivanje promjena u organizaciji operatora aerodroma, sustavu upravljanja, aerodromu ili u njegovu radu koje bi mogle utjecati na uspostavljene procese, postupke i usluge;
  - ii. opis rješenja za osiguravanje performanse sigurnosti prije provedbe promjena; i
  - iii. uklanjanje ili prilagodba kontrola sigurnosnih rizika koje više nisu potrebne ili učinkovite zbog promjena u operativnom okruženju;
- (7) formalni proces za analizu sustava upravljanja iz stavka (a), utvrđivanje uzroka za podstandardnu izvedbu sustava upravljanja sigurnošću, određivanje posljedica takve podstandardne izvedbe u operacijama te uklanjanje ili ublaživanje takvih uzroka;
- (8) program sposobljavanja vezanog za sigurnost kojim se osigurava da je osobljje uključeno u rad, spasilačko-vatrogasne službe, održavanje aerodroma i upravljanje njime obučeno i sposobno za obavljanje dužnosti u okviru sustava upravljanja sigurnošću;
- (9) formalni način komuniciranja o pitanjima sigurnosti kojim se osigurava da je sve osobljje u potpunosti upoznato sa sustavom upravljanja sigurnošću, kojim se prenose kritične informacije o sigurnosti i objašnjava zbog čega su poduzete posebne aktivnosti iz područja sigurnosti, kao i zbog čega su doneseni ili izmijenjeni postupci vezani za sigurnost;
- (10) koordinaciju plana postupanja u slučaju opasnosti na aerodromu sa sustavom upravljanja sigurnošću; koordinaciju plana postupanja u slučaju opasnosti na aerodromu s planom postupanja u slučaju opasnosti tih organizacija s kojima se mora povezati tijekom pružanja usluga na aerodromu i
- (11) formalni proces za praćenje sukladnosti organizacije s relevantnim zahtjevima.
- (c) Operator aerodroma dokumentira sve ključne procese sustava upravljanja.
- (d) Sustav upravljanja razmjeran je veličini organizacije i njezinim aktivnostima, uzimajući u obzir opasnosti i povezane rizike svojstvene tim aktivnostima.
- (e) Ako operator aerodroma posjeduje i svjedodžbu za pružanje usluga u zračnoj plovidbi, mora osigurati da su sustavom upravljanja obuhvaćene sve aktivnosti iz opsega svojih svjedodžbi.

ADR.OR.D.007 Upravljanje zrakoplovnim podacima i zrakoplovnim informacijama

- (a) Operator aerodroma u okviru svojega sustava upravljanja uvodi i održava sustav upravljanja kvalitetom koji obuhvaća:
- (1) njegove aktivnosti u vezi sa zrakoplovnim podacima; i
  - (2) njegove aktivnosti u vezi s pružanjem zrakoplovnih informacija.
- (b) Operator aerodroma utvrđuje postupke za ispunjavanje ciljeva upravljanja sigurnošću i zaštitom u pogledu:
- (1) aktivnosti u vezi sa zrakoplovnim podacima; i
  - (2) aktivnosti u vezi s pružanjem zrakoplovnih informacija.

ADR.OR.D.010 Ugovorene aktivnosti

- (a) Ugovorene aktivnosti uključuju sve aktivnosti, unutar opsega operatora aerodroma u skladu s uvjetima svjedodžbe, koje obavlja druga organizacija koja je sama ovjerena za obavljanje takvih aktivnosti ili ako nije ovjerena, radi na temelju odobrenja operatora aerodroma. Pri ugovaranju ili kupovini bilo kojeg dijela svojih aktivnosti, operator aerodroma osigurava da je ugovorena ili kupljena usluga ili oprema u skladu s primjenjivim zahtjevima.
- (b) Ako operator aerodroma ugovara bilo koji dio svojih aktivnosti s organizacijom koja sama nije ovjerena za obavljanje takve aktivnosti u skladu s ovim Partom, organizacija s kojom je sklopljen ugovor radi na temelju odobrenja i pod nadzorom operatora aerodroma. Operator aerodroma osigurava da se nadležnom tijelu omogući pristup organizaciji s kojom je sklopljen ugovor radi utvrđivanja stalne sukladnosti s primjenjivim zahtjevima.

ADR.OR.D.015 Zahtjevi u vezi s osobljem

- (a) Operator aerodroma imenuje odgovornog rukovoditelja koji je ovlašten za osiguravanje da se sve aktivnosti mogu financirati i obavljati u skladu s primjenjivim zahtjevima. Odgovorni rukovoditelj odgovoran je za uspostavljanje i održavanje učinkovitog sustava upravljanja.
- (b) Operator aerodroma imenuje osobe odgovorne za upravljanje i nadzor nad sljedećim područjima:
  - (1) operativne usluge aerodroma; i
  - (2) održavanje aerodroma.
- (c) Operator aerodroma imenuje osobu ili skupinu osoba odgovornih za izradu, održavanje i svakodnevno upravljanje sustavom upravljanja sigurnošću.

Te osobe djeluju neovisno o drugim rukovoditeljima u organizaciji, imaju izravan pristup odgovornom rukovoditelju i rukovodstvu nadležnom za pitanja u vezi sa sigurnošću i odgovorne su odgovornom rukovoditelju.

- (d) Operator aerodroma mora imati dovoljno kvalificiranog osoblja kako bi se planirane zadaće i aktivnosti obavljale u skladu s primjenjivim zahtjevima.
- (e) Operator aerodroma imenuje dovoljan broj rukovodećeg osoblja za izvođenje utvrđenih dužnosti i odgovornosti, uzimajući u obzir ustroj organizacije i broj zaposlenog osoblja.
- (f) Operator aerodroma osigurava da je osoblje uključeno u rad, održavanje aerodroma i upravljanje njime primjerenom osposobljeno u skladu s programom osposobljavanja.

ADR.OR.D.017 Programi osposobljavanja i provjere stručnosti

- (a) Operator aerodroma izrađuje i provodi program osposobljavanja za osoblje uključeno u rad, održavanje aerodroma i upravljanje njime.
- (b) Operator aerodroma osigurava da su osobe bez pratnje koje djelatnosti obavljaju na operativnoj površini ili drugim operativnim površinama aerodroma odgovarajuće osposobljene.
- (c) Operator aerodroma osigurava da su osobe iz točaka (a) i (b) gore dokazale da su sposobne za izvršavanje dodijeljenih im dužnosti u obliku provjere stručnosti u odgovarajućim razmacima kako bi se osigurala kontinuirana osposobljenost.
- (d) Operator aerodroma osigurava:
  - (1) da su izabrani odgovarajuće osposobljeni i iskusni instruktori te osobe koje provode procjenu provedbe programa osposobljavanja; i
  - (2) da se za provedbu osposobljavanja koriste prikladni objekti i sredstva.

(e) Operator aerodroma:

- (1) vodi evidencije o odgovarajućoj sposobnosti, sposobljavanju i provjeri stručnosti za dokazivanje sukladnosti s tim zahtjevom;
- (2) na zahtjev evidencije stavlja na raspolaganje svojemu osoblju na koje se te evidencije odnose; i
- (3) ako osobu zaposli drugi poslodavac, takve evidencije o toj osobi stavlja na raspolaganje novom poslodavcu na zahtjev.

ADR.OR.D.020 Zahtjevi u vezi s objektima

- (a) Operator aerodroma osigurava da su odgovarajući objekti raspoloživi njegovu osoblju ili osoblju koje su zaposlike stranke s kojima je sklopljen ugovor za pružanje operativnih usluga i usluga održavanja aerodroma.
- (b) Operator aerodroma u skladu s Tehničkim instrukcijama određuje odgovarajuća područja na aerodromu koja služe za skladištenje opasnih roba koje se prevoze preko aerodroma.

ADR.OR.D.025 Koordinacija s drugim organizacijama

Operator aerodroma:

- (a) osigurava da se sustavom upravljanja aerodromom vrši koordinacija i povezivanje sa sigurnosnim postupcima drugih organizacija koje obavljaju djelatnosti ili pružaju usluge na aerodromu; i
- (b) osigurava da takve organizacije imaju uspostavljene sigurnosne postupke za usklađivanje s primjenjivim zahtjevima Uredbe (EZ) br. 216/2008 i njezinim provedbenim pravilima te zahtjevima utvrđenim u aerodromskom priručniku.

ADR.OR.D.027 Programi sigurnosti

Operator aerodroma:

- (a) izrađuje, vodi i provodi programe za promicanje sigurnosti i razmjenu informacija koje su važne za sigurnost; i
- (b) potiče organizacije koje obavljaju djelatnosti ili pružaju usluge na aerodromu da se uključe u takve programe.

ADR.OR.D.030 Sustav izvješćivanja o sigurnosti

(a) Operator aerodroma uspostavlja i provodi sustav izvješćivanja o sigurnosti za sve osoblje i organizacije koje obavljaju djelatnosti ili pružaju usluge na aerodromu radi promicanja sigurnosti i sigurne uporabe aerodroma.

(b) Operator aerodroma u skladu sa stavkom ADR.OR.D.005 točkom (b) (3):

- (1) zahtijeva da osoblje i organizacije iz točke (a) koriste sustav izvješćivanja o sigurnosti za obvezno izvješćivanje o svim nesrećama, ozbiljnim nezgodama i događajima; i
  - (2) osigurava da se sustav izvješćivanja o sigurnosti može koristiti za dobrovoljno izvješćivanje o svim kvarovima, manjkavostima i potencijalnim opasnostima za sigurnost, a što bi moglo utjecati na sigurnost.
- (c) Sustav izvješćivanja o sigurnosti štiti identitet osobe koja izvješćuje, potiče dobrovoljno izvješćivanje i uključuje mogućnost da se izvješća predaju anonimno.

(d) Operator aerodroma:

- (1) evidentira sva dostavljena izvješća;
- (2) po potrebi analizira i procjenjuje izvješća radi rješavanja sigurnosnih manjkavosti i utvrđivanja smjernica;

(3) osigurava da sve organizacije koje obavljaju djelatnosti ili pružaju usluge na aerodromu, a koje su važne po pitanju sigurnosti, sudjeluju u analizi takvih izvješća te da se provode sve utvrđene korektivne i/ili preventivne mjere;

(4) po potrebi provodi istrage o izvješćima; i

(5) suzdržava se pridavanja krivnje u skladu s načelom „kulture pravičnosti”.

ADR.OR.D.035 Vođenje evidencije

(a) Operator aerodroma uspostavlja primjeren sustav vođenja evidencija kojim su obuhvaćene sve aktivnosti poduzete u skladu s Uredbom (EZ) br. 216/2008 i njezinim provedbenim pravilima.

(b) Format evidencija utvrđuje se u aerodromskom priručniku.

(c) Evidencije se pohranjuju na način kojim se osigurava zaštita od oštećenja, prepravke ili krađe.

(d) Evidencije se čuvaju najmanje pet godina, osim što za evidencije navedene u nastavku vrijedi sljedeće:

(1) osnovni uvjeti za izdavanje svjedodžbe određenom aerodromu, alternativni načini udovoljavanja u uporabi i valjana svjedodžba/valjane svjedodžbe aerodroma ili operatora aerodroma čuvaju se do isteka valjanosti svjedodžbe;

(2) sporazumi s drugim organizacijama čuvaju se sve dok su ti sporazumi na snazi;

(3) priručnici za aerodromsku opremu ili sustave koji su u uporabi na aerodromu čuvaju se sve dok se koriste na aerodromu;

(4) izvješća o procjeni sigurnosti čuvaju se tijekom trajanja sustava/postupka/aktivnosti;

(5) evidencije o sposobljavanju osoblja, sposobljenosti, njihove zdravstvene evidencije i evidencije o provjeri stručnosti, po potrebi, čuvaju se najmanje četiri godine nakon prestanka zaposlenja ili dok nadležno tijelo ne obavi audit područja njihova zaposlenja; i

(6) važeće izdanje registra opasnosti.

(e) Sve evidencije podliježu primjenjivom zakonu o zaštiti podataka.

PODODJELJAK E — AERODROMSKI PRIRUČNIK I DOKUMENTACIJA (ADR.OR.E)

ADR.OR.E.005 Aerodromski priručnik

(a) Operator aerodroma izrađuje i održava aerodromski priručnik.

(b) Sadržaj aerodromskog priručnika, prema potrebi, održava osnovne uvjete za izdavanje svjedodžbe i zahtjeve iz ovog Parta i Parta ADR.OPS te nije u suprotnosti s uvjetima svjedodžbe. Aerodromski priručnik sadržava ili se odnosi na sve potrebne informacije za sigurnu uporabu, rad i održavanje aerodroma, njegovu opremu i njegove površine ograničenja prepreka i zaštitnih površina te ostalih površina povezanih s aerodromom.

(c) Aerodromski priručnik može se izdati u odvojenim dijelovima.

(d) Operator aerodroma osigurava da sve osoblje aerodroma i drugo relevantno osoblje organizacije ima lak pristup dijelovima aerodromskog priručnika koji se odnose na njihove dužnosti i odgovornosti.

(e) Operator aerodroma:

(1) dostavlja nadležnom tijelu planirane izmjene i revizije aerodromskog priručnika u vezi s točkama za koje se zahtijeva prethodno odobrenje u skladu sa stavkom ADR.OR.B.040 prije dana stupanja na snagu i osigurava da izmjene i revizije ne stupe na snagu prije nego što nadležno tijelo izda odobrenje; ili

- (2) dostavlja nadležnom tijelu planirane izmjene i revizije aerodromskog priručnika prije dana stupanja na snagu, ako o predloženim izmjenama i revizijama aerodromskog priručnika samo treba obavijestiti nadležno tijelo u skladu sa stavkom ADR.OR.B.040 točkom (d) i stavkom ADR.OR.B.015 točkom (b).
- (f) Neovisno o točki (e), kada se zahtijevaju izmjene ili revizije u interesu sigurnosti, one se moraju objaviti i primijeniti bez odlaganja, pod uvjetom da je predan zahtjev za potrebno odobrenje.
- (g) Operator aerodroma:
- (1) provjerava sadržaj aerodromskog priručnika, osigurava da je ažuriran i po potrebi ga dopunjuje;
  - (2) uključuje sve izmjene i revizije koje zahtjeva nadležno tijelo; i
  - (3) upoznaje sve aerodromsko osoblje i druge relevantne organizacije o promjenama koje se odnose na njihove dužnosti i odgovornosti.
- (h) Operator aerodroma osigurava da se sve informacije preuzete iz drugih odobrenih dokumenata i sve njihove izmjene pravilno odraze u aerodromskom priručniku. To ne sprječava operatora aerodroma da u aerodromskom priručniku objavi konzervativnije podatke i postupke.
- (i) Operator aerodroma osigurava da:
- (1) aerodromski priručnik napisan je na jeziku prihvatljivom za nadležno tijelo; i
  - (2) sve osoblje može čitati i razumjeti jezik na kojem su napisani dijelovi aerodromskog priručnika i drugi operativni dokumenti koji se odnose na njihove dužnosti i odgovornosti.
- (j) Operator aerodroma osigurava da aerodromski priručnik:
- (1) potpisao je odgovorni rukovoditelj aerodroma;
  - (2) isписан je ili dostupan u elektroničkom obliku te da se može lako revidirati;
  - (3) ima sustav upravljanja kontrolom izdanja koji se primjenjuje i koji je naveden u aerodromskom priručniku; i
  - (4) uvažava načela ljudskih čimbenika i ustrojen je na način kojim se olakšava njegova priprema, korištenje i provjera.
- (k) Operator aerodroma čuva najmanje jedan cijeli i važeći primjerak aerodromskog priručnika na aerodromu i stavlja ga na raspolaganje za pregled koji obavlja nadležno tijelo.
- (l) Sadržaj aerodromskog priručnika je sljedeći:
- (1) općenito;
  - (2) sustav upravljanja aerodromom, zahtjevi u vezi s sposobljeničtvom i sposobljavanjem;
  - (3) podrobnosti o položaju aerodroma;
  - (4) podrobnosti o aerodromu o kojima treba izvijestiti službu zrakoplovnog informiranja; i
  - (5) podrobnosti o operativnim postupcima aerodroma, njegovoj opremi i sigurnosnim mjerama

ADR.OR.E.010 Zahtjevi u vezi s dokumentacijom

- (a) Operator aerodroma osigurava dostupnost sve druge zahtijevane dokumentacije i svih povezanih izmjena.
- (b) Operator aerodroma mora biti sposoban distribuirati operativne upute i druge informacije bez odlaganja.

PRILOG IV.**Zahtjevi u vezi s operacijama — Aerodromi (Part ADR.OPS)****PODODJELJAK A — PODACI O AERODROMU (ADR.OPS.A)****ADR.OPS.A.005 Podaci o aerodromu**

Operator aerodroma po potrebi:

- (a) utvrđuje, dokumentira i održava podatke o aerodromu i raspoloživim uslugama;
- (b) dostavlja podatke o aerodromu i raspoloživim uslugama korisnicima i pružateljima operativnih usluga u zračnom prometu i pružateljima usluga zrakoplovnog informiranja.

ADR.OPS.A.010 Zahtjevi u vezi s kvalitetom podataka

Operator aerodroma ima formalne dogovore s organizacijama s kojima izmjenjuje zrakoplovne podatke i/ili zrakoplovne informacije.

- (a) Operator aerodroma dostavlja sve podatke o aerodromu i raspoloživim uslugama koji su potrebne kvalitete i cjelovitosti.
- (b) U slučaju objave podataka o aerodromu i raspoloživim uslugama operator aerodroma:
  - (1) prati podatke o aerodromu i raspoloživim uslugama koje je sam pripremio, a koje prosleđuju relevantni pružatelji operativnih usluga u zračnom prometu i pružatelji usluga zrakoplovnog informiranja;
  - (2) obavješćuje relevantne pružatelje usluga zrakoplovnog informiranja o svim promjenama potrebnim za osiguranje točnosti i cjelovitosti podataka koji se odnose na aerodrom i raspoložive usluge, koje je sam pripremio;
  - (3) obavješćuje relevantne pružatelje operativnih usluga u zračnom prometu i pružatelje usluga zrakoplovnog informiranja ako su objavljeni podaci, koje je pripremio sam, netočni ili neprimjereni.

ADR.OPS.A.015 Koordinacija između operatora aerodroma i pružatelja usluga zrakoplovnog informiranja

- (a) Da bi pružatelji usluga zrakoplovnog informiranja dobili informacije koje bi im omogućile da dostave najnovije preduzetne informacije i ispunе potrebe za letnim informacijama, operator aerodroma brine se da relevantnim pružateljima usluga zrakoplovnog informiranja čim prije prijavi:
  - (1) informacije o uvjetima na aerodromu, uklanjanju onesposobljenih zrakoplova, spasilačko-vatrogasnim službama te sustavu za pokazivanje kuta vizualnog prilaženja;
  - (2) operativni status povezanih objekata, usluge i navigacijska pomagala na aerodromu;
  - (3) sve druge informacije koje smatra važnima za rad.
- (b) Operator aerodroma prije uvođenja promjena u sustav zračne plovidbe vodi računa o vremenu koje je relevantnim službama zrakoplovnog informiranja potrebno za pripremu, izradu i izdavanje relevantnog materijala za objavu.

PODODJELJAK B — OPERATIVNE USLUGE AERODROMA, OPREMA I INSTALACIJE (ADR.OPS.B)**ADR.OPS.B.001 Pružanje usluga**

Usluge iz pododjeljka B ovog Priloga operator aerodroma pruža izravno ili neizravno.

ADR.OPS.B.005 Planiranje u slučaju opasnosti na aerodromu

Operator aerodroma mora imati i provoditi plan u slučaju opasnosti na aerodromu koji:

- (a) je razmjeran operacijama zrakoplova i drugim aktivnostima koje se izvode na aerodromu;
- (b) omogućuje koordinaciju odgovarajućih organizacija u slučaju opasnosti koja se pojavi na aerodromu ili u njegovoj okolini; i
- (c) sadržava postupke za periodično ispitivanje primjerenosti plana i analizu rezultata kako bi se poboljšala njegova učinkovitost.

ADR.OPS.B.010 Spasilačko-vatrogasne službe

- (a) Operator aerodroma osigurava da:
- (1) na aerodromu postoje spasilačko-vatrogasna služba, objekti, oprema i usluge;
  - (2) su odgovarajuća oprema, sredstva za gašenje i dovoljan broj osoblja raspoloživi pravodobno;
  - (3) je osoblje uključeno u spasilačko-vatrogasne službe odgovarajuće obučeno, opremljeno i osposobljeno za rad u aerodromskom okruženju; i
  - (4) osoblje uključeno u spasilačko-vatrogasne službe, od kojeg bi se moglo zahtijevati da djeluje u slučajevima nužde, dokazuje zdravstvenu sposobnost za primjereni obavljanje zadaća, ovisno o vrsti aktivnosti koju obavlja.
- (b) Operator aerodroma izrađuje i provodi program osposobljavanja za osobe uključene u spasilačko-vatrogasne službe aerodroma.
- (c) Operator aerodroma provodi provjere stručnosti u odgovarajućim razmacima kako bi se osigurala kontinuirana osposobljenost.
- (d) Operator aerodroma osigurava:
- (1) da su za provedbu programa osposobljavanja izabrani odgovarajuće osposobljeni i iskusni instruktori i osobe koje procjenjuju program; i
  - (2) da se za provedbu osposobljavanja koriste prikladni objekti.
- (e) Operator aerodroma:
- (1) vodi evidencije o potrebnoj osposobljenosti, osposobljavanju i provjeri stručnosti za dokazivanje sukladnosti s ovim zahtjevom;
  - (2) evidencije na zahtjev stavlja na raspolažanje svojemu osoblju na koje se iste odnose; i
  - (3) ako osobu zaposli drugi poslodavac takve evidencije o toj osobi stavlja na raspolažanje novom poslodavcu na zahtjev.
- (f) Za privremeno smanjenje razine zaštite spašilačkih spašilačko-vatrogasne kategorije aerodroma zbog nepredviđenih okolnosti ne zahtijeva se prethodno odobrenje nadležnog tijela.

ADR.OPS.B.015 Praćenje i pregled operativne površine i povezanih objekata

- (a) Operator aerodroma prati uvjete na operativnoj površini i operativni status povezanih objekata te relevantne pružatelje operativnih usluga u zračnom prometu i pružatelje usluga zrakoplovnog informiranja izvješćuje o pitanjima značajnim za rad, bilo da su trajne ili privremene naravi.
- (b) Operator aerodroma provodi redovite pregledske operativne površine i njegovih povezanih objekata.

ADR.OPS.B.020 Smanjenje opasnosti od naleta životinja

Operator aerodroma:

- (a) procjenjuje opasnost od naleta životinja na aerodromu i u njegovoj okolini;
- (b) utvrđuje načine i postupke za smanjenjem rizika od sudara životinja i zrakoplova na aerodromu; i
- (c) obavješćuje nadležno tijelo o tome pokazuje li procjena rizika od naleta životinja da u okolini aerodroma vladaju uvjeti koji bi mogli prouzročiti opasnosti od naleta životinja.

ADR.OPS.B.025 Upravljanje vozilima

Operator aerodroma izrađuje i provodi postupke osposobljavanja, procjene i izdavanja dozvole svim vozačima koji upravljaju vozilima na operativnoj površini.

ADR.OPS.B.030 Sustav za vođenje i kontrolu površinskog kretanja

Operator aerodroma osigurava da na aerodromu postoji sustav za vođenje i kontrolu površinskog kretanja.

ADR.OPS.B.035 Rad u zimskim uvjetima

Operator aerodroma osigurava da su izrađeni i provedeni načini i postupci za osiguravanje sigurnih uvjeta za rad aerodroma u zimskim uvjetima.

ADR.OPS.B.040 Noćne operacije

Operator aerodroma osigurava da su izrađeni i provedeni načini i postupci za osiguravanje sigurnih uvjeta za rad aerodroma tijekom noćnih operacija.

ADR.OPS.B.045 Operacije pri smanjenoj vidljivosti

- (a) Operator aerodroma osigurava da su utvrđeni i provedeni načini i postupci za osiguravanje sigurnih uvjeta za rad aerodroma u uvjetima smanjene vidljivosti.
- (b) Postupke pri smanjenoj vidljivosti mora prethodno odobriti nadležno tijelo.

ADR.OPS.B.050 Rad u nepovoljnim vremenskim uvjetima

Operator aerodroma osigurava da su utvrđeni i provedeni načini i postupci za osiguravanje sigurnosti rada aerodroma u nepovoljnim vremenskim uvjetima.

ADR.OPS.B.055 Kvaliteta goriva

Operator aerodroma provjerava imaju li organizacije uključene u skladištenje i raspodjelu goriva za zrakoplove postupke pomoću kojih se zrakoplovi opskrbljuju neonečišćenim gorivom ispravne specifikacije.

ADR.OPS.B.065 Vizualna sredstva i električni sustavi na aerodromu

Operator aerodroma utvrđuje postupke kojim osigurava da vizualna sredstva i električni sustavi na aerodromu funkciraju na predviđen način.

ADR.OPS.B.070 Sigurnost radova na aerodromu

- (a) Operator aerodroma utvrđuje i provodi postupke kojima osigurava da:
  - (1) radovi na aerodromu ne utječu na sigurnost zrakoplova; i
  - (2) operativne aktivnosti ne utječu na sigurnost radova na aerodromu.

ADR.OPS.B.075 Zaštita aerodroma

- (a) Operator aerodroma na aerodromu i u njegovoj okolini prati:
  - (1) površine ograničenja prepreka i zaštitne površina kako je utvrđeno u skladu s osnovnim uvjetima za izdavanje svjedodžbe te druge površine i druga područja povezana s aerodromom kako bi mogao u okviru svojih ovlasti poduzeti odgovarajuće mјere kojima se ublažuju rizici povezani s prodiranjem u te površine i ta područja;
  - (2) prema potrebi označivanje i osvjetljenje prepreka kako bi mogao u okviru svojih ovlasti poduzeti mјere; i
  - (3) prema potrebi opasnosti povezane s ljudskom aktivnošću i korištenjem zemljišta kako bi mogao u okviru svojih ovlasti poduzeti mјere.
- (b) Operator aerodroma uspostavlja postupke kojima se ublažuju rizici povezani s preprekama, razvojima i ostalim radnjama unutar područja koja se nadgledaju, a koja bi mogla utjecati na siguran rad zrakoplova na aerodromu pri dolasku na aerodrom ili pri odlasku s aerodromom.

ADR.OPS.B.080 Označavanje i osvjetljenje vozila i drugih pokretnih predmeta

Operator aerodroma osigurava da se vozila i drugi pokretni predmeti, izuzev zrakoplova, na operativnoj površini aerodroma označe, a vozila koja se koriste noću ili u uvjetima smanjene vidljivosti osvijetle. Oprema i vozila za servisiranje zrakoplova koji se koriste isključivo na stajanci mogu se izuzeti.

ADR.OPS.B.090 Zrakoplovi s višom kodnom oznakom na aerodromu

- (a) Operator aerodroma može, osim u slučajevima nužde zrakoplova, ovisno o prethodnom odobrenju nadležnog tijela, dopustiti uporabu aerodroma ili dijelova aerodroma zrakoplovu s kodnom oznakom koja je viša od konstrukcijskih značajki navedenih u uvjetima svjedodžbe.
- (b) Za dokaz usklađenosti s točkom (a) primjenjuju se odredbe iz stavka ADR.OR.B.040.

PODODJELJAK C — ODRŽAVANJE AERODROMA (ADR.OPS.C)**ADR.OPS.C.005 Općenito**

Operator aerodroma izrađuje i provodi program održavanja, uključujući prema potrebi preventivno održavanje, radi održavanja aerodromskih objekata u svrhu usklađenosti s bitnim zahtjevima iz Priloga V.a Uredbi (EZ) br. 216/2008.

ADR.OPS.C.010 Betonske i asfaltne kolničke konstrukcije, ostale površine na zemlji i odvodnja

- (a) Operator aerodroma pregledava sve operativne površine, uključujući kolničke konstrukcije (uzletno-sletne staze, staze za vožnju ili stajanke), obližnja područja i odvodnju kako bi redovito procjenjivao njihovo stanje u okviru preventivnog i korektivnog programa održavanja aerodroma.
- (b) Operator aerodroma:
- (1) održava sve operativne površine kako bi izbjegao i odstranio sve pomične predmete/krhotine koje bi mogle prouzročiti oštećenje zrakoplova ili oslabiti rad njihovih sustava;
  - (2) održava površinu uzletno-sletnih staza, staza za vožnju i stajanka kako bi sprječio nastanak štetnih nepravilnosti;
  - (3) poduzima korektivnu radnju ako su koeficijenti trenja cijele uzletno-sletne staze ili njezina dijela, kada je neonečišćena, ispod propisanih vrijednosti. Učestalost ovih mjerena mora biti dostatna za utvrđivanje koeficijenta trenja na površini uzletno-sletne staze.

ADR.OPS.C.015 Vizualna sredstva i električni sustavi

Operator aerodroma uspostavlja sustav korektivnog i preventivnog održavanja vizualnih sredstava i električnih sustava te osigurava njegovu primjenu kako bi se osigurala raspoloživost, pouzdanost i usklađenost sustava za osvjetljenje i označavanje.
